

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Domácí násilí a přístupy Policie ČR k jeho řešení
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Vladimír Vedra

Vypracoval:

Josef Kovář

Brno 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Domácí násilí a přístupy Policie ČR k jeho řešení zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Brno 30. 4. 2012

.....
Josef Kovář

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Vladimíru Vedrovi za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat své partnerce a rodině za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Josef Kovář

OSNOVA (STRUKTURA) BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

ÚVOD	6
1 domácí násilí.....	8
1.1 Co je domácí násilí.....	8
1.2 Znaký domácího násilí.....	9
1.3 Formy domácího násilí.....	9
1.4 Příčiny domácího násilí.....	10
1.5 Stalking jako pokračování domácího násilí.....	12
2 PACHATELÉ A OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ	14
2.1 Pachatelé.....	14
2.2 Oběti.....	15
2.3 Týrání partnera partnerem.....	16
2.4 Domácí násilí na dětech.....	17
2.5 Domácí násilí na seniorech a nemocných osobách.....	19
3 Domácí násilí v systému českého práva	20
3.1 Domácí násilí před rokem 2004.....	20
3.2 Nový trestný čin podle § 215a.....	21
3.3 Zákon č. 135/2006 Sb.....	22
3.4 Současná legislativa.....	23
3.5 Vykázání.....	24
4 INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE	27
4.1 Definice pojmu interdisciplinární spolupráce.....	27
4.2 Subjekty interdisciplinární spolupráce.....	28
4.3 Fungování interdisciplinární spolupráce.....	28
4.4 Role Policie České republiky v interdisciplinární spolupráci.....	30

5 JEDNOTLIVÉ PŘÍSTUPY POLICIE ČR K ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	31
5.1 Standardní přístup.....	34
5.2 Tým domácího násilí v Ostravě.....	36
5.3 Skupina domácího násilí v Brně.....	38
5.4 Srovnání a vyhodnocení jednotlivých přístupů Policie ČR k řešení domácího násilí.....	39
6 KASUISTIKY	42
6.1 Kasuistika A.....	42
6.2 Kasuistika B.....	44
6.3 Kasuistika C.....	46
Závěr.....	48
Resumé.....	50
Anotace.....	51
Klíčová slova.....	51
Seznam literatury.....	52
Přílohy.....	54

ÚVOD

Problematika domácího násilí je známá již od 70. let 20. století. Přesto je v České republice tento fenomén poměrně mladý, o čemž svědčí i skutečnost, že první legislativní úprava tohoto problému vznikla až v roce 2004. Ne, že by u nás domácí násilí do této doby neexistovalo, jen mu ale nebyla přikládána taková důležitost, jakou by si zasloužilo. To se naštěstí díky tlaku neziskových organizací zabývajících se touto problematikou změnilo.

S fenoménem domácího násilí jsem se seznámil blíže v souvislosti se svým povoláním policisty. S prvními případy domácího násilí jsem se setkal v době, kdy v této problematice docházelo k úpravě legislativy a z právního hlediska se domácí násilí stalo zcela novým trestným činem. Po mnoha školeních, která jsem v souvislosti s touto problematikou absolvoval, jsem ke svému překvapení zjistil, že také já jsem byl zpočátku ovlivněn různými mýty a předsudky s ním spojenými. Takovéto zjištění ve mně vyvolalo ještě větší zájem o tuto problematiku a ovlivnilo později i výběr tématu mé vysokoškolské práce.

Ve své práci jsem se rozhodl zaměřit se na rozdílný přístup policie k řešení problematiky domácího násilí. Vzhledem k mému povolání policisty a několika zkušenostem s řešením domácího násilí vím, že v současné době k řešení této problematiky existují tři rozdílné policejní přístupy. A protože já sám jsem součástí jednoho z nich, tím více mě zajímalo, jakým způsobem k domácímu násilí přistupují na jiných odděleních v jiných místech naší republiky. Mým cílem tedy bude vzájemně porovnat jednotlivé přístupy policie k problematice domácího násilí, zjistit jaké jsou jejich výhody či nevýhody a proč v této věci neexistuje přístup jednotný.

Text samotné práce jsem rozdělil do šesti kapitol. V prvních kapitole jsem se pokusil o stručnou charakteristiku domácího násilí. Ve druhé kapitole jsem se zaměřil na pachatele a oběti domácího násilí. Ve třetí kapitole jsem popsal právní úpravu, která se k domácímu násilí vztahuje a ve čtvrté se věnuji blíže pojmu a způsobu fungování interdisciplinární spolupráce. Vzhledem ke skutečnosti, že tato problematika je velice obsáhlá a každá z těchto kapitol by se dala pojmout jako téma na samostatnou bakalářskou práci, je tento popis velice stručný a slouží pouze jako ilustrace pro čtenáře, který není s problematikou domácího násilí seznámen hlouběji. V páté kapitole jsem se zaměřil na stručný popis jednotlivých policejních přístupů a pokusil jsem se zhodnotit

jejich klady a zápory. V šesté závěrečné kapitole jsem popsal tři případy domácího násilí. Tři kasuistiky jsou zaměřeny nejen jako ukázka fungování jednotlivých přístupů policie v praxi, ale současně popisují jednotlivé druhy domácího násilí.

Doufám, že mnou vypracovaná bakalářská práce poslouží nejen jako upozornění na fenomén domácího násilí, ale také poukáže na Policii ČR jako organizaci, která si dnes plně uvědomuje vážnost tohoto problému. Organizaci snažící se k řešení domácího násilí přistoupit novým a účinnějším způsobem a co nejvíce pomoci jeho obětem.

1. Domácí násilí

1.1 Co je domácí násilí

Přes to, že jde dnes o jednu z nejrozšířenějších forem násilného chování, samotný pojem „domácího násilí“, není v odborné literatuře zcela jednoznačně definován. Je tak důležité zmínit, že domácí násilí má mnoho různých podob a forem, které je velmi obtížné shrnout do jedné definice. Proto tedy i např. subjekty zabývající se společnou problematikou, mohou nahlížet na daný fenomén dosti rozdílně. Domácí násilí je tak definováno např. jinak z pohledu feministického, jinak z pohledu trestního řízení atd.

Například psychologka Čírtková definuje domácí násilí jako: „*opakované, dlouhodobé a z pravidla eskalující násilí fyzického, psychického, sexuálního, sociálního a ekonomického rázu, které vytváří jednoznačně asymetrický vztah a vede ke stabilnímu rozdělení rolí na násilnou a ohroženou osobu*“¹

Naproti tomu Nejvyšší správní soud definoval domácí násilí takto: „*Domácím násilím se zpravidla označuje týrání a násilné jednání, odehrávající se mezi osobami blízkými, žijícími spolu ve společné domácnosti, kdy jedna násilná osoba získává a udržuje nad druhou moc a kontrolu.*“²

I přes rozdíly v jednotlivých definicích tohoto pojmu, je ale možné v nich zároveň nalézt společné základní znaky, kterými se domácí násilí vyznačuje. Lze tak říci, že se jde o násilí, ať už fyzické, psychické či jiné, které je opakované, stupňující se a dochází k němu mezi osobami blízkými.

---

¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s.10

² rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č.j. 5 As 84/2008-81 [online], [citace 2012-02-02]

WWW:http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0084_5As__0800081A_prevedeno.pdf

1.2 Znaky domácího násilí

Domácí násilí se od jiného násilného chování mezi osobami odlišuje základními charakteristickými znaky. Snad nejpodstatnějším z těchto znaků je, že násilí je páčáno na **blízké osobě**. Dalším významným znakem je jeho latentnost, čímž máme na mysli, že se odehrává doma, v soukromí, mimo dohled veřejnosti a beze svědků. Dalším ze znaků je také **opakování a dlouhodobost**, tedy jeden jediný incident nedělá hned domácí násilí. Násilné chování tak musí probíhat dlouhodobě a opakovaně. Na to zcela jistě navazuje další znak, kterým je **stupňování agrese**. Násilí většinou začíná slovními urážkami, postupem času přerůstá v drobné napadání a přes fyzické násilí může končit až ohrožením či ztrátou života. Posledním z těchto znaků je **vymezení rolí**. Role útočníka a role oběti je jasně daná a v průběhu incidentů se tyto role nemění. Časem získá útočník nad obětí takovou převahu, že oběť není schopna se jeho útokům ubránit.³

1.3 Formy domácího násilí

Formami domácího násilí rozumíme konkrétní druh násilného chování, který útočník vůči své oběti užívá. Ve většině případů uplatňuje násilník hned kombinaci několika forem násilného chování najednou. K nejčastějším druhům domácího násilí tak patří:

Fyzické násilí – jde o jeden z nejčastějších projevů domácího násilí. V počátcích jde o drobná fyzická napadání, která postupem času gradují a vyústit mohou až v ohrožení života. Mezi projevy fyzického násilí patří např. bití, píchání ostrými předměty, řezání, pálení, svazování, trhání vlasů, škrábání, ohrožování předměty nebo zbraněmi, kroucení rukou, odpírání jídla či spánku a jiné. Zpravidla zanechává stopy v podobě modřin, jizev, popálenin, zlomenin, zaschlé krve atd.

Psychické násilí – také označováno jako latentní – neviditelné, skryté. Často souvisí s fyzickým násilím, ale odehrávat se může i samostatně. Psychické násilí v sobě skýtá soustavné ponižování, hrubé nadávání, urážení, zesměšňování na veřejnosti,

---

³ <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/co-je-to-domaci-nasili/2-specifika-domaciho-nasili.html>
[cit. 2012-02-02]

vyhrožování, zastrašování, snižování na osobních kvalitách, znevažování schopností ohrožené osoby, využívání mocenských privilegií aj.

Emocionální násilí – v odborné literatuře někdy považováno za součást psychického násilí, se kterým je velmi úzce spjato. Tento druh násilí je zaměřen na osoby, zvířata a věci, ke kterým má ohrožená osoba citový vztah. Zaměření na osoby se nejčastěji orientuje na nejbližší lidi z okolí ohrožené osoby (děti, rodiče, sourozence apod.). Emocionální násilí v sobě nese vyhrožování likvidací domácích zvířat, nebo přímo její provedení, ničení věcí patřících do osobního vlastnictví⁴ ohrožené osoby, či věcí, ke kterým má vztah a představují pro ni nenahraditelnou vzpomínku. (např. fotografie, dárky od rodičů, zděděné předměty jako památka na předky apod.)

Sociální násilí – zaměřuje se na izolaci oběti od jejího sociálního prostředí. Zahrnuje v sobě izolaci ohrožené osoby od ostatních lidí, ale také zablokování telefonu násilníkem, zákaz vycházení z bytu, kontrola času, sociálních kontaktů oběti apod.

Ekonomické násilí – znamená omezování oběti v přístupu k penězům a snahu agresora o absolutní kontrolu nad jejími příjmy i výdaji. Dotýká se základních potřeb ohrožené osoby, jako je jídlo, bydlení, ošacení apod.

Sexuální násilí - zahrnuje znásilnění, vynucování si sexuálního styku nebo sexuálních praktik proti vůli ohrožené osoby, sexuální napadání nebo napadání erotických částí těla, jednání s ohroženou osobou pouze jako se sexuálním objektem⁵

1.4 Příčiny domácího násilí

Přesto, že domácí násilí existuje zhruba 40 let a v poslední době je tato problematika nejen v médiích stále více diskutována, názory na jeho příčiny se různí. V praxi se často setkáváme s různými mýty, které se snaží definovat příčiny domácího násilí. Mezi taková patří například tvrzení:

---

⁴ <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/co-je-to-domaci-nasili/3-druhy-domaciho-nasili.html>
[cit. 2012-02-02]

⁵ <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/co-je-to-domaci-nasili/3-druhy-domaciho-nasili.html>
[cit. 2012-02-02]

- Domácí násilí existuje proto, že si její oběť nechává líbit. Toto tvrzení je špatné, neboť hledá příčinu v oběti, která však není schopna si s násilím sama poradit.

- Dalším mýtem je například také tvrzení, že byl agresor vystaven domácímu násilí jako dítě v původní rodině a teď toto chování kopíruje a přenáší do své současné rodiny. V určitých případech může být toto tvrzení pravdivé. Neodpovídá nám však na otázku, co bylo příčinou domácího násilí v původní rodině.⁶

V současné době známe tři hlavní přístupy vysvětlující nám příčiny domácího násilí:

1. **Psychologický přístup** – vidí příčinu v osobě agresora, poruchách osobnosti a její psychopatologii.
2. **Feministický přístup** – vidí jako příčinu genderové nerovnosti.
3. **Sociologický přístup** – vidí jako příčinu postavení a fungování rodiny v současné společnosti.

Všechny tyto přístupy mají jak své příznivce, tak i kritiky a je velice obtížné posuzovat přínos jednotlivých teorií do praxe. Mnoho odborníků i laiků se nakonec přiklání k přístupu psychologickému, jelikož právě ten nabízí jednoduché řešení spočívající v individuální terapii násilné osoby. Feministický a sociologický přístup se na rozdíl od toho zaměřuje na normy a kulturní standardy, které se v praxi mění jen velmi obtížně.

Při hledání příčin domácího násilí v praxi je nejvhodnější vycházet z tzv. integrujícího se modelu. Ten kombinuje různé teorie, jejichž váha může být různá a může se i měnit v závislosti na dalších okolnostech, díky čemuž dobře postihuje všechny faktory, které se na vzniku jevu v konkrétním případě podílí. Tento model rozděluje příčiny domácího násilí do čtyř základních rovin:

---

⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s.40, 41

1. Makrosystémové faktory – což jsou společenské normy, předsudky, atd., které souvisí s domácím násilím a tvoří reakci společnosti na tuto problematiku.
2. Exosystémové faktory – postavení a problémy rodin, konkrétní faktory jsou například výše příjmů, nezaměstnanost, atd.
3. Mikrosystémové faktory – představují samotnou rodinu, moc a postavení jejích členů a typy interakcí.⁷
4. Individuální faktory – též ontogenetické, nebo psychologické, soustřeďující se na osobu útočníka.

Ze shora uvedeného jasně vyplývá, že domácí násilí vzniká vždy působením více faktorů a pokud chceme toto násilí zastavit, musíme u všech případů při jejich řešení, velmi pečlivě zjišťovat příčinné souvislosti. Jedině tak se nám podaří ochránit ohrožené osoby a poskytnout všem zúčastněným účinnou pomoc.⁸

1.5 Stalking jako pokračování domácího násilí

Anglický výraz "stalking" znamená „stopovat – uštvt kořist k smrti“. Z hlediska psychiatrie či kriminologie je slovo stalking chápáno jako zlovolné a úmyslné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které pak u oběti snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Jinak řečeno, pod tímto pojmem si lze představit různé varianty pronásledování oběti.

Stalking lze v určitých případech považovat za pokračování domácího násilí. Rozvod ani rozchod partnerů a ukončení jejich života ve společné domácnosti totiž nemusí nutně znamenat konec domácího násilí. V těchto případech může domácí násilí přejít do určité alternativní podoby, která se nazývá **pronásledování bývalým partnerem**, anglicky též „ex-partner stalking“. Stalking nastává poté, co už útočník s obětí nežije ve společné domácnosti, ale dále ji týrá a terorizuje jiným dostupným způsobem. Tady je jasně patrný rozdíl mezi domácím násilím, které na rozdíl od

---

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s.41 - 42

⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s. 47

stalkingu probíhá ve společné domácnosti. Agresor z počátku obtěžuje svoji oběť nevyžádanými projevy zájmu a pokusy o kontakt a její kontrolu, které postupně přerůstají v nebezpečné vyhrožování a v extrémních případech, může dojít k fyzickému násilí či vraždě.

Pronásledování bývalým partnerem lze rozdělit na dvě základní varianty a to na **defenzivní a ofenzivní**.

- **Defenzivní partnerské pronásledování** je takové, kterému nepředcházelo domácí násilí. Jeho motivem je snaha o znovuoobnovení vztahu, která se projevuje vyhledáváním kontaktu s blízkou osobou a umanutými pokusy o usmíření.
- **Ofenzivní partnerské pronásledování** je takové, kterému ve vztahu domácí násilí naopak předcházelo. Agresor v podstatě pokračuje v týrání osoby i po jejich odloučení a snaží se znovu nad svou obětí získat kontrolu.

Přes nebezpečnost obou těchto variant stalkingu je přece jen rizikovější ofenzivní partnerské pronásledování. Pokud totiž stalkingu domácí násilí předcházelo, je velká pravděpodobnost, že útočník přejde od psychického týrání (telefonování, zasílání sms, vyhledávání blízkosti oběti) k násilí fyzickému, které nejdříve začíná ničením věcí patřící oběti a postupně graduje až k fyzickému napadání oběti a jejich blízkých. V nejhorších případech se může tato agrese vystupňovat až k vraždě.⁹

Vzhledem k nebezpečnosti stalkingu a potřebě ochránit jeho oběť, vznikla jakási povinnost takovéto jednání kvalifikovat jako trestný čin. Proto byl do novely trestního zákona č. 40/2009 Sb., (trestní zákoník) pod § 354, zařazen nový trestný čin, který náš právní řád do té doby neznal a to **nebezpečné pronásledování**. Vzhledem k této právní úpravě existují v současné době mnohem větší možnosti, jak chránit oběť stalkingu, ale také větší možnosti jak potrestat pachatele.¹⁰

---

⁹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s. 47 – 52
¹⁰ Srovnej § 354, odst. 1,2, z.č.40/2009 Sb.

2. PACHATELÉ A OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

2.1 Pachatelé

Stále častěji vyskytující se případy domácího násilí nás přesvědčují o tom, že neexistuje nic takového, jako typický pachatel domácího násilí. Do současné doby se nepodařilo zjistit žádný společný povahový rys, který by pachatele domácího násilí spojoval. Ve společnosti přežívají různé mýty o tom, že pachatelé domácího násilí pochází z chudých společenských vrstev, jsou nevzdělaní a sociálně nepřizpůsobiví. Jednotlivé případy domácího násilí však tyto tvrzení vyvrací a dokazují, že pachatelem může být naopak i úspěšný podnikatel, manažer, či právník. Pachatelé tedy mohou pocházet z jakéhokoli sociálního, rasového, etnického i ekonomického prostředí.

Přes to, že většina pachatelů domácího násilí pochází z řad mužů, žena jako pachatelka výjimkou také není. Ženy se na rozdíl od mužů dopouští ve větší míře spíše násilí psychického. Co se týká fyzického násilí, to má většinou charakter drobnějších poranění a jeho následky nejsou tak závažné, jako u fyzického násilí ze strany mužů.¹¹

Ať už je pachatelem domácího násilí muž, či žena, ve velkém množství případů mají jeden společný znak, tzv. „dvojitá tvář“. To znamená, že i když doma dochází z jejich strany k týrání a ponižování partnera, navenek se tito násilníci jeví naprosto klidně a vyrovnaně a na své okolí působí jako vzorní partneři.¹² Díky této přetvářce se útočníkům často daří držet projevy domácího násilí v tajnosti, i před svým nejbližším okolím, poměrně dlouhou dobu.

---

¹¹ <http://www.koordona.cz/domaci-nasili/co-je-to-domaci-nasili/2-specifika-domaciho-nasili.html> [cit. 2012-02-19]

¹² <http://www.rosa-os.cz/domaci-nasili/specifika-domaciho-nasili/> [cit. 2012-02-19]

2.2 Oběti

Stejně jako pachatelem, se může obětí domácího násilí stát téměř kdokoliv a to bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání, nebo sociální či finanční situaci. Nezáleží na tom, zda je obětí domácího násilí manželka, manžel, družka, druh, dítě, či senior, protože ať už se stane obětí kdokoliv, bude tímto jednáním silně poznamenán a trauma si v sobě ponese po celý život.

Oběti domácího násilí jsou, na rozdíl od obětí jiných násilných trestných činů, vystaveny specifickým faktorům, které ovlivňují jejich možnost se bránit. Mezi tyto faktory patří například místo činu, které je v případě domácího násilí přímo u oběti doma. Ve většině případů navíc zůstává násilník po útoku na místě, což je pro oběť zdrojem silného psychického tlaku a strachu z dalšího napadání. Dalším faktorem je fakt, že k domácímu násilí nedochází neustále, ale střídají se různá období. V cyklu domácího násilí se střídají fáze vzrůstající tenze, fáze násilí a fáze usmiřování a klidu. Tyto cykly se neustále opakují a tvoří tak pomyslný kruh, ze kterého nemá oběť šanci uniknout. Další faktor, který situaci oběti komplikuje je blízký vztah k pachateli, či ekonomická závislost na jeho osobě. Všechny tyto faktory způsobují u oběti pocit bezmoci a bezradnosti a její neschopnost se jakýmkoliv způsobem bránit.¹³

Domácí násilí může u oběti vyvolat také různé psychické poruchy. Mezi nejčastější poruchy patří:

Posttraumatická stresová porucha (PTSP) – někdy nazývána také jako reakce na závažný stres, či traumatickou událost. Tímto termínem se označuje soubor různých poruch chování a prožívání, včetně somatických reakcí (poruchy spánku, potivost, třes, nevolnost apod.), které vznikají jako důsledek extrémního stresového prožitku přesahujícího běžnou lidskou zkušenost. Příznaky PTSP se mohou u oběti projevit ihned po traumatické události a plynule na ni navázat, nebo opožděně, poté co oběť žádné příznaky nevykazovala a byla zdánlivě v pořádku. Bez vhodné psychologické léčby mohou některé příznaky PTSP přetrvávat i několik let a významně tak omezují možnost uplatnění jedince v profesním i soukromém životě.¹⁴

Stockholmský syndrom – Tento jev byl poprvé popsán v 70. letech 20. století v souvislosti s nepovedeným přepadením stockholmské banky, kdy zloději drželi

¹³ <http://www.rosa-os.cz/domaci-nasili/specifika-domaciho-nasili/> [cit. 2012-02-19]

¹⁴ ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: Příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007 s. 31 - 36

rukojmí několik dní. Za tuto dobu se oběť ztotožnila s jednáním únosce a podvědomě se mu snažila zavděčit ve snaze pro sebe získat lepší zacházení.

Tato porucha se projevuje především u dlouhodobě trvajících násilí, kdy je oběť pod silným tlakem ze strany pachatele a nemá prakticky žádnou možnost obrany.¹⁵

Syndrom týrané ženy – Jeho vznik je spojen především s dlouhotrvajícím partnerským násilím a nemusí se nutně projevit u každé oběti. Typickým znakem je tzv. naučená bezmoc. Ta se projevuje tak, že jakmile žena pochopí, že svým chováním nemůže ovlivnit partnerovo násilné jednání, vzdá se snahy najít nějakou únikovou cestu a naprosto odevzdaně očekává a přijímá další útok. Mezi nejčastější projevy patří například změny v emocionálních reakcích (pocity studu, viny, extrémní laskavost atd.), sebeobviňování, nedůvěra v možnosti řešení, deprese, úzkost, poruchy spánku, atd.¹⁶

Syndrom CAN (Child Abuse and Neglect) – znamená v překladu syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte a jde o poškozování zdraví a zdravého vývoje dítěte, které je způsobeno vědomým či nevědomým jednáním rodičů, nebo jiné osoby. Nejčastěji dochází k tělesnému týrání dítěte, sexuálnímu zneužívání, citovému vydírání, zanedbávání, nebo systémovému týrání.¹⁷

2.3 Týrání partnera partnerem

Týrání partnera partnerem je nejčastější variantou domácího násilí a zahrnuje v sobě všechny formy domácího násilí. Někteří odborníci rozlišují partnerské násilí na dva základní typy a to intimní terorismus a situační či obyčejné párové násilí.

Intimní terorismus: V tomto případě je samotné násilí pouze nástrojem útočnicka k tomu, aby si nad obětí udržel moc. Na chování oběti v tomto případě nezáleží, protože stejně nemá možnost svým chováním násilí jakkoliv předejít. Útočník v těchto případech vystupuje velmi dominantně ve snaze udržet si nad obětí moc, což

¹⁵ SZCZEPANIKOVÁ, A., ŽÁKOVÁ, M., LANGHANSOVÁ, H., *Jak jednat v případech domácího násilí? Praktická doporučení pro příslušníky / příslušnice Policie ČR*, vydala Liga lidských práv, Brno 2004

¹⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s. 2008, s. 26 - 31

¹⁷ VANÍČKOVÁ, E., PROVAZNÍKOVÁ, H., HAJD – MOUSSOVÁ: *Násilí v rodině, Syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte*, Praha – Karolinum, 1995, s. 33 - 37

současně ztěžuje i možnost odloučení nebo rozvodu, což by pro útočníka znamenalo ztrátu kontroly nad obětí. V případě odchodu oběti, pokračuje násilí zpravidla ve formě stalkingu dále a může vyústit až v její vraždu.

Situační či obyčejné párové násilí: Jedná se o domácí násilí, které je více vázáno na krize a konflikty ve vztahu. Hlavní roli tady hrají situační okolnosti, díky kterým může krize ve vztahu přerůst v násilné incidenty. I v tomto případě slouží násilí k uplatnění moci a převahy nad partnerem, ale nepramení z vnitřní potřeby útočníka své oběti ubližovat, ponižovat, nebo ji jakýmkoliv způsobem degradovat. Z výše uvedeného vyplývá, že párové násilí není tak závažné, jako intimní terorismus.¹⁸

2.4 Dítě jako oběť domácího násilí

Stát se obětí domácího násilí je zcela jistě extrémně traumatizující skutečnost pro každého a psychické či fyzické následky z této zkušenosti poznamenají oběť zpravidla na celý život. Pokud se obětí domácího násilí stane dítě, je jeho situace ještě těžší a to nejen kvůli silnému citovému vztahu k rodičům, ale také kvůli jeho vyšší zranitelnosti a menším možnostem vzniklou situaci řešit.

Dítě se může stát obětí domácího násilí v jakémkoliv věku a to jako oběť, která je přímo fyzicky či psychicky týraná, sexuálně zneužívaná, nebo zanedbávaná. Dále se může dítě stát obětí domácího násilí nepřímou a to jako svědek. Vzhledem k silnému citovému poutu dětí k rodičům, bývají jako svědci násilí, které páchá jeden rodič na druhém, vystaveny velice silnému psychickému tlaku a v podstatě se tak stávají také oběťmi. U dětí, které jsou svědky či oběťmi domácího násilí, mohou vznikat různé vývojové poruchy, šokové reakce a snahy o únik z této situace, které mohou vést až k sebevražedným myšlenkám či dokonce pokusům.¹⁹

Násilí, které páchají rodiče na dětech, by se dalo rozdělit na aktivní a pasivní agresivitu. Aktivní agresivita se většinou projevuje fyzickým násilím, naopak pasivní znamená spíše zanedbávání dítěte a neuspokojování jeho základních potřeb. K základním formám týrání dítěte tak patří:

---

¹⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada publishing, a.s.2008, s. 13
¹⁹ <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/deti/> [cit. 2012-03-01]

Tělesné týrání, které lze rozdělit na aktivní a pasivní. Aktivní znamená fyzické násilí směřující přímo proti dítěti (bití, popálení, opaření, nepřiměřený tělesný trest, atd.) Pasivní pak znamená nedostatečné uspokojování základních fyzických potřeb dítěte a jejich zanedbávání. Zařadit mezi pasivní týrání lze rovněž i opomenutí, které způsobí zranění či smrt dítěte.

Psychické týrání má vliv na citový vývoj dítěte a na jeho psychiku. Nejčastěji se projevuje ve formě slovního napadání, urážek, zesměšňování, podceňování, výčitek, atd. Psychické týrání se zpravidla vyskytuje současně s jinou formou násilí, například s fyzickým násilím, či se sexuálním zneužíváním. U takto týraného dítěte často vznikají trvalé následky v oblasti emoční a intelektové. Dítě si navíc často tento model chování rodičů přenáší později i na své děti.

Sexuální zneužívání je nepatřičné vystavení dítěte pohlavnímu kontaktu, činnosti či chování. Sexuální zneužívání dělíme na bezdotykové a dotykové. U bezdotykového zneužívání nedochází k žádnému tělesnému kontaktu, jedná se například o vystavování dítěte pornografii. U dotykového naopak k tělesnému kontaktu dochází a to jak ve formě osahávání dítěte, tak ve formě nucení k různým sexuálním praktikám.

Zanedbávání by se dalo definovat jako jakýkoliv nedostatek péče, který způsobuje vážnou újmu ve vývoji dítěte, nebo ji ohrožuje. Rozlišujeme například zanedbávání tělesné, které zahrnuje nepřiměřené poskytování výživy, nepřiměřeného oblečení, přístřeší, atd. Zanedbávání citové znamená neuspokojování citových potřeb dítěte. Při zanedbávání výchovy a vzdělání není dítěti umožněno dosáhnout naplnění svého vzdělanostního potenciálu, například neustálou absencí ve škole.

Systémové týrání je zvláštní formou týrání, dalo by se nazvat jako druhotné ponižování, protože je způsobeno systémem, který byl na ochranu dětí vytvořen. Vzniká například při výslechu dítěte na policii, nebo při necitlivých či zbytečných lékařských vyšetřeních, kdy dítě opětovně prožívá traumatizující chvíle.²⁰

---

²⁰ VANÍČKOVÁ, E., PROVAZNÍKOVÁ, H., HAJD – MOUSSOVÁ: *Násilí v rodině, Syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte*, Praha – Karolinum, 1995, s. 25 - 37

2.5 Domácí násilí na seniorech a nemocných osobách

K obětem domácího násilí patří také senioři. Ti mohou být týráni jak ze strany svých partnerů, tak ze strany svých dětí. Senioři se mohou stát obětí všech forem domácího násilí, jak fyzického, tak psychického týrání, sexuálního zneužívání, finančního zneužívání, zanedbávání péče atd. Nejčastěji jde o kombinaci více, nebo všech těchto forem.

Sami senioři však týrání oznámí jen zřídka kdy, k čemuž mají mnoho důvodů. Předně se jedná o to, že senior je většinou na agresorovi závislý a má strach, že by se o sebe bez jeho pomoci nedokázal postarat. Dalším důvodem je také, že týrání ze strany svých dětí vidí jako selhání své výchovy. V některých případech není schopen senior týrání oznámit vzhledem ke svému špatnému zdravotnímu stavu. Mezi tyto důvody patří také strach, že po oznámení dojde k vyšší intenzitě týrání, že bude umístěn do nemocnice či LDN atd.

Nejčastěji proto násilí na seniorech oznámí jejich ošetřující lékař, který v rámci vyšetření objeví na jejich těle stopy fyzického násilí, dále členové rodiny nebo jiní příbuzní, sousedé či přátelé seniora. Z výše uvedeného je patrné, že senior má, co se týká obrany před týráním, omezené možnosti. Proto je nutné seniorům řádně naslouchat a v případě podezření na týrání jim neprodleně zprostředkovat odbornou pomoc.²¹

---

²¹ ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol.: *Domácí násilí*, Praha: Portál s.r.o., 2011, s. 126 - 130

3. DOMÁCÍ NÁSILÍ V SYSTÉMU ČESKÉHO PRÁVA

3.1 Domácí násilí před rokem 2004

Výskyt problematiky domácího násilí v systému českého práva lze rozdělit na dvě základní období. První období lze počítat do roku 2004, druhé od roku 2004 do současnosti. Z výše uvedeného je patrné, že v roce 2004 nastal zlom v právní úpravě problematiky domácího násilí a tím bylo zařazení zcela nové skutkové podstaty do trestního zákona pod § 215a²² jako trestný čin *týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě*. Tímto ustanovením zákonodárce výrazně usnadnil postih pachatelů domácího násilí.

Jakým způsobem bylo tedy postihováno domácí násilí před rokem 2004? Vzhledem k tomu, že do roku 2004 nebylo domácí násilí klasifikováno jako trestný čin, bylo i potrestání pachatelů tohoto násilí značně komplikované. Ve většině případů byli pachatelé trestáni v rámci přestupkového zákona za jednotlivé skutky, které na ohrožené osobě spáchali. Nejčastěji se jednalo o přestupky proti občanskému soužití, které byly oznámeny příslušnému správnímu orgánu k projednání. K trestnímu postihu domácího násilí došlo pouze v závažnějších případech a to tehdy, pokud útočník svým jednáním naplnil některou ze skutkových podstat jiného trestného činu. Nejčastěji se jednalo o znásilnění, ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, vydírání, výtržnictví atd.

Ale ani potrestání pachatele, alespoň za nějaký z těchto trestných činů, kterých se v rámci domácího násilí osoba dopustila, nebylo jednoduché. Pachatel byl totiž většinou zároveň i osobou blízkou, a proto musela oběť dát souhlas s trestním stíháním útočníka. Pokud tak oběť tedy souhlas nedala, nemohl být případ před soudem projednán.

Rovněž policisté byli na případy řešení domácího násilí značně krátkí. Začalo to jednak samotným příjezdem hlídky na místo události a jejich nedostatkem

---

²² zákon č. 140/1961 Sb.

informovaností o problematice domácího násilí, tak rovněž bylo násilné chování pachatele podpořeno situací na místě. Takže když policejní hlídka chtěla násilníka řešit za protiprávní jednání a oběť nedala souhlas s trestním stíháním, veškerá jejich práce šla vniveč a byla zcela zbytečná. Proto tedy policisté po většinu času řešili problém na místě domluvou a s příslibem útočníka, že se to již nebude vícekrát opakovat.

3.2 Nový trestný čin podle § 215a

Stále větší tlak ze strany neziskových organizací a velká medializace problematiky domácího násilí, přinutila zákonodárce se touto problematikou zabývat. Na základě tohoto byla vydána novela trestního zákona, která do trestního zákoníku vkládá nový trestný čin *Týrání osoby, žijící ve společně obývaném bytě nebo domě* podle § 215 a.²³ Tato novela nabyla účinnosti dnem 1. června 2004.

Cílem zákonodárce bylo poskytnout možnost ochrany obětem domácího násilí a současně dát orgánům činným v trestním řízení do ruky nástroj pro potrestání pachatelů, kteří byli do té doby prakticky nepostižitelní. Vzhledem k tomu, že fenomén domácího násilí má proti jiné trestné činnosti své specifika, musel se tomu nový paragraf přizpůsobit. Mezi specifika tohoto trestného činu patří fakt, že pachatelem se nemůže stát kdokoliv, ale pouze osoba, která žije s obětí ve společně obývaném bytě nebo domě. Další odlišností tohoto trestného činu od ostatních je to, že k trestnímu stíhání pachatele není potřeba souhlas poškozeného, ani pokud se jedná o osobu blízkou. Tím zákonodárce eliminoval do té doby běžnou praxi, která spočívala v tom, že si oběť pod příslibem pachatele že se polepší, oznámení rozmyslela a nedala souhlas s jeho trestním stíháním. Tím přišla veškerá snaha o potrestání pachatele na zmar.

Zavedením nového trestného činu dal zákonodárce jasně najevo snahu o řešení problematiky domácího násilí, ale byl to pouze první krok a další legislativní zněny ještě následovaly.²⁴

---

²³ zákon č. 140/1961 Sb.

²⁴ Novotná, R., *Domácí násilí v paragrafech*, měsíčník Policista, č. 6/2006, dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/policista/2006/06/obpclanek1.html>

3.3 Zákon č. 135/2006 Sb.

Uzákonění § 215a byl sice zlomový prvek v boji proti domácímu násilí, ale samotný paragraf řešil pouze potrestání pachatele již spáchaného skutku a co se týče oběti, neposkytoval ji, kromě hrozby trestu pro pachatele, žádnou ochranu. Vzhledem k tomuto, byla z podnětu občanského sdružení Bílý kruh bezpečí zřízena pracovní skupina Aliance proti domácímu násilí. Tato skupina měla za úkol vytvoření právní normy, která by státním orgánům poskytla lepší a účinnější ochranu pro oběti domácího násilí. Výsledkem této snahy byl zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tento zákon nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2007.

Zákon 135/2006 Sb., obsahuje dílčí novely stávajících zákonů. Konkrétní změny se dotkli těchto zákonů:

Zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, kam bylo v rámci novely vloženo pod ustanovení § 21a až 21d, nové oprávnění policie a to *oprávnění rozhodnout o vykázaní ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj*²⁵. Institut vykázaní byl inspirován rakouským modelem, kde možnost vykázat násilníka ze společné domácnosti funguje již od roku 1996. Tímto oprávněním byla polici dána nová možnost ochrany oběti domácího násilí. Do té doby byla totiž policie odkázána na oprávnění, které jí poskytoval zákon o policii (z.č. 283/1991 Sb.), který policistům nedával příliš možností jak oběť ochránit. Nejúčinnější možností ochrany oběti před násilím bylo využít oprávnění dle ust. § 14 z.č. 283/1991 Sb., agresora zajistit a omezit ho tím na osobní svobodě. Tento způsob však měl značná omezení, hlavně co se týká doby, po kterou mohl být útočník zajištěn, což je 24 hodin. Proto většinou situace na místě vypadala tak, že společné obydlí opouštěla oběť a to často i s dětmi. V horším případě neměla oběť kam jít a musela proto zůstat s útočníkem doma. Toto všechno zákon o vykázaní změnil.²⁶

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, se změnil v souvislosti s úpravou ohledně vydání předběžného opatření o vykázaní, které soud může agresorovi uložit a úpravou ohledně výkonu rozhodnutí o vykázaní.

²⁵ Dále jen jako vykázaní, případně institut vykázaní

²⁶ Novotná, R., *Domácí násilí v paragrafech*, měsíčník Policista, č. 6/2006, dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/policista/2006/06/obpclanek1.html>

V *zákoně č. 140/1961 Sb.*, trestní zákon, je do § 171, odst. 1 – Maření výkonu úředního rozhodnutí vloženo nové písmeno e) – Maření rozhodnutí o vykázání. Tímto ustanovením zákonodárce hrozí útočníkovi, že v případě porušení institutu vykázání, bude trestně stíhán.

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, byl rozšířen o ustanovení, která zřizují intervenční centra a ukládají jim povinnost pomoci osobám ohroženým násilím ze strany osob blízkých nebo žijících ve společném obydlí. Intervenční centra poskytují pomoc psychologickou, sociální, azylovou, ambulantní, lékařskou a právní. Dále mají povinnost spolupracovat s OSPOD, Policií ČR a charitativními organizacemi.²⁷

3.4 Současná legislativa

Rok 2006 ale neznamenal konec legislativních úprav problematiky domácího násilí. Vliv na další změny měl i vývoj českého práva a novelizace zákonů.

K zásadním změnám patří konec platnosti zákona č. 140/1961 Sb. Vzhledem k tomu, že trestní zákon byl od doby svého vzniku v roce 1961 mnohokrát novelizován a doplňován, stal se nepřehledným a vyvstala tak potřeba na jeho změnu. Dalším důvodem pro změnu byla nutnost přizpůsobení zastaralého zákona dnešní době a poměrům ve společnosti.

Výsledkem těchto snah o změnu je nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb., který s účinností od 1. ledna 2010 nahradil stávající zákon č. 140/1961 Sb.²⁸ Vzhledem k tomu, že zákon 40/2009 Sb., je zcela nový zákon, má jiné členění a změnilo se i čísla paragrafů jednotlivých trestných činů. Většina trestných činů zůstala zachována, některé byly zrušeny, některé byly naopak vytvořeny zcela nové. Co se týká právní úpravy problematiky domácího násilí, § 215a, byl s drobnými úpravami zachován, nově však jako § 199 Týrání osoby žijící ve společném obydlí. Dále je pod § 337 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, zachována hrozba sankcí útočníkovi, který poruší

²⁷ <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>

²⁸ Porovnej zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který ho nahrazuje.

institut vykázání. V souvislosti s domácím násilím byl do trestního zákoníku přidán pod § 354, nový trestný čin nebezpečné pronásledování. Do přijetí tohoto zákona bylo možné stalking, ať už se jednalo o pokračování domácího násilí či nikoliv, řešit pouze v rovině přestupkového zákona. Toto však zákonodárci změnili a umožnili tak efektivnější postih stalkerů.

Trestní zákon však nebyl jediný, který byl zrušen a nahrazen zákonem novým. Stejný osud potkal i zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Ten byl nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky s účinností od 1. ledna 2009.²⁹ Stejně jako v předchozím případě i tady se jedná o nový zákon, který změnil nejenom svoji strukturu, ale také číslování či obsah některých paragrafů. Co se týká domácího násilí, nový zákon s touto problematikou na rozdíl od předchozího počítá a zabývá se jí v hlavě VII, která se jmenuje vykázání. Tato obsahuje § 44 – § 47, pod které byl zakotven institut vykázání, a při jeho realizaci postupují dnes policisté dle tohoto zákona.

3.5 Vykázání

Pojmem vykázání rozumíme využití oprávnění policisty, na základě něhož je násilná osoba povinna na dobu 10 dnů opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, zdržet se vstupu na tato místa a zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou. Institut vykázání chrání oběť tím, že znemožňuje pachateli pokračovat v napadání. Dále poskytuje oběti čas, aby v době vykázání útočníka začala problém řešit bez strachu z napadení. Vykázání je opatření netrestního charakteru, které je preventivní reakcí na chování násilné osoby a není náhražkou sankce za toto chování.³⁰

Jak je již uvedeno výše, policisté postupují při výkonu tohoto oprávnění podle ust. § 44 – § 47, z.č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve kterých je institut oprávnění zakotven. Dále je postup policistů při vykázání upraven závazným pokynem policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání a metodickou příručkou

²⁹ Porovnej zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který ho nahrazuje.

³⁰ metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání

č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní.

Z názvů těchto policejních dokumentů vyplývá, že ZPPP č. 166/2009 obecně upravuje oprávnění vykázaní a sjednocuje postup policistů při jeho realizaci. Metodická příručka č. 1/2010 pak tento pokyn rozvádí do detailů, přesně upravuje postup policisty při samotném vykázaní a jasně stanovuje metodiku.

Detailní rozbor problematiky vykázaní a postupu policie při tomto úkonu by vydal na samostatnou práci. Následný popis postupu policie při vykázaní proto bude jen velice stručný, za to výstižný a bude mít za cíl institut vykázaní policie přiblížit především širší veřejnosti.

K vykázaní osoby je oprávněn policista³¹, který k tomu byl řádně proškolen. Při tomto úkonu je policista povinen zajistit si přítomnost nezúčastněné osoby. To nemusí, pokud hrozí nebezpečí z prodlení, vyhrocení konfliktu, nebo nepřiměřená čekací doba na nezúčastněnou osobu. Nezúčastněnou osobou nemůže být jiný policista.

Vykázaní musí policista ústně oznámit ohrožené i násilné osobě a poučit je o jejich právech a povinnostech. Následně vyhotoví potvrzení o vykázaní a písemné poučení, které předá ohrožené osobě a násilné osobě proti podpisu. Policista jasně specifikuje prostor, na který se vykázaní vztahuje, a to včetně rozsahu bezprostředního okolí společného obydlí, s přihlédnutím k potřebě ochrany ohrožené osoby. Vykázaní trvá po dobu 10 dnů, přičemž desetidenní lhůta začíná běžet dnem následujícím po dni, v němž došlo k vykázaní, a končí ve 24.00 hodin desátého dne. Pokud ohrožená osoba podá návrh na vydání předběžného opatření, popř. vydání tohoto předběžného opatření, lze vykázaní prodloužit. Vykázaní však nelze zkrátit a to ani se souhlasem ohrožené osoby. Policista vyzve vykázanou osobu, aby mu vydala klíče od bytu. Před tím než osoba opustí vymezený prostor, může si vzít z tohoto prostoru věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady, poté musí tento prostor neprodleně opustit. Odmítne-li vykázaná osoba opustit prostor, na který se vykázaní vztahuje, je policista oprávněn použít, po předchozí marné výzvě, všech oprávnění a zákonných prostředků za účelem prosazení vykázaní.

---

³¹ příslušník Policie ČR služebně zařazený ve službě kriminální policie a vyšetřování nebo službě pořádkové policie, služebně zařazený na obvodním (místním) oddělení policie

Po vykázání předá policista ohrožené osobě informace o institucích, které poskytují pomoc obětem domácího násilí, včetně příslušného intervenčního centra. Tyto informace předá ohrožené osobě i v případě, že k vykázání nedošlo. Vykázané osobě poskytne policista bez zbytečného odkladu informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost, např. seznam ubytovacích zařízení v okolí, možnost užití služebního telefonu k vyřízení ubytování, atd.³²

Policista je povinen do 24 hodin od vstupu do společného obydlí zaslat kopii úředního záznamu o vykázání příslušnému intervenčnímu centru a soudu³³. Pokud ve společném obydlí žije zároveň nezletilá osoba, zašle policista kopii úředního záznamu o vykázání v této lhůtě i příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.³⁴

Ve lhůtě 3 dnů od vykázání provede policista kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z institutu vykázání, zda se nezdržuje v prostoru vymezeném policistou v potvrzení o vykázání a zda se zdržuje styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou. O této kontrole vyrozumí policista ohroženou osobu a požádá ji o součinnost, zejména v souvislosti se vstupem do společného obydlí. Pokud ohrožená osoba součinnost při kontrole odmítne, nemůže k tomu být žádným způsobem nucena. Policista není oprávněn za účelem kontroly otevírat uzavřené společné obydlí a vstupovat do něj, nejsou-li současně splněny podmínky uvedené v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.³⁵

Toto je stručné přiblížení postupu policistů při realizaci institutu vykázání. Jednotlivé případy vykázání se od sebe mohou lišit, a proto může být i postup policistů v jednotlivých případech částečně rozdílný. Shora uvedený postup je ale jakási základní ukázka toho, jak by mělo vykázání probíhat.³⁶

---

³² metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání

³³ Vyrozumění se týká soudu, který je příslušný k rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu.

³⁴ zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

³⁵ Vstup do obydlí, jiného prostoru, nebo na pozemek je upraven v § 40 z.č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

³⁶ metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání

4. INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE PŘI ŘEŠENÍ PŘÍPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

4.1 Definice pojmu interdisciplinární spolupráce

Řešení problematiky domácího násilí není dnes pouze v kompetenci policie a soudu, ale je dělena mezi více subjektů³⁷, které do tohoto problému různou měrou zasahují. Aby byla jejich činnost co nejefektivnější, je nezbytné, aby spolu tyto subjekty navzájem spolupracovaly a vycházely si vstříc. Interdisciplinární spolupráce při řešení případů domácího násilí, by se tedy dala definovat jako vzájemná součinnost, spolupráce a informovanost mezi jednotlivými subjekty, které se zabývají pomocí oběti domácího násilí a řešením této problematiky. Vzhledem k této spolupráci je problematika řešena jako celek a zlepšují se tím služby poskytované obětem násilí.

Právní úprava interdisciplinární spolupráce začala zákonem č. 135/2006 Sb., který mimo jiné upravil vznik a fungování intervenčních center a současně uložil povinnost policistům informovat o provedeném vykazání intervenční centrum, případně OSPOD³⁸. Následně byla v zákoně č. 273/2008 Sb., přidána policejnímu orgánu povinnost informovat o vykazání příslušný soud³⁹. Zákonem č. 108/2006 Sb., byla upravena činnost intervenčních center, které dostaly za úkol zajistit spolupráci a vzájemnou informovanost mezi ostatními subjekty zabývající se problematikou domácího násilí.⁴⁰

Touto úpravou legislativy dal zákonodárce jasně najevo snahu o vytvoření interdisciplinární spolupráce a zefektivnění tak činnosti jednotlivých subjektů při řešení případů domácího násilí.

---

³⁷   Jednotlivé subjekty budou popsány v kapitole 4.2 Subjekty interdisciplinární spolupráce.

³⁸   Orgán sociálně - právní ochrany dítěte. Ten je policejní orgán povinen vyrozumět v případě, pokud v obydlí na které se vykazání vztahuje, žije nezletilá osoba.

³⁹   § 47 odst. 3, z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky

⁴⁰   § 60a odst. 4 z.č. 108/2006 Sb., O sociálních službách

4.2 Subjekty interdisciplinární spolupráce

Problematika domácího násilí se dotýká velkého počtu různých organizací, které konkrétní subjekty by však měly patřit do interdisciplinárního týmu⁴¹, není nikde přesně specifikováno. Skladba a počet organizací, které jsou do IDT přizvány, záleží na možnostech a potřebách jednotlivých regionů, v rámci kterých tým působí. Pro ilustraci uvádím několik základních organizací, které se na interdisciplinární spolupráci podílí.⁴²

Jde o:

- **Policii české republiky** – která se zaměřuje na odhalování trestných činů, přestupků, které jsou páčány v souvislosti s domácím násilím.
- **Organizace, které poskytují služby obětem domácího násilí** – jedná se o intervenční a krizová centra, poradenská zařízení, azylové domy atd.
- **Orgán sociálně právní ochrany dětí** – zaměřuje se na ochranu práv a zájmů dětí, na kterých byl spáchán trestný čin.
- **Odbory příslušného městského úřadu** – sociální odbor, bytový odbor, odbor vnitřních věcí atd.
- **Soudy** – vykonávající civilní a trestní soudnictví ve věcech domácího násilí
- **Zdravotnická zařízení** – zajišťuje lékařskou péči a ošetření osobám ohroženým domácím násilím.

Ve výše uvedeném je jen stručný výčet nejzákladnějších subjektů interdisciplinární spolupráce. Do IDT mohou být dále přizvány organizace, které se problematiky domácího násilí dotýkají pouze okrajově, ale jejich spolupráce je pro daný tým či oběť důležitá. Jedná se například o státní zástupce, probační a mediační službu, právníky, psychology, obecní policii, zástupce obětí domácího násilí, zástupce etnických skupin atd.⁴³

4.3 Fungování interdisciplinární spolupráce

Interdisciplinární spolupráce v České republice začala projektem Bílého kruhu bezpečí v Ostravě s názvem „Interdisciplinární přístup k řešení problémů domácího

---

⁴¹ Dále jen IDT

⁴² <http://www.ic-brno.cz/interdisciplinari-tym>

⁴³ <http://www.idtbrno.cz/partneri-interdisciplinari-spoluprace>

násilí“. Cílem projektu bylo vytvořit modelový systém pomoci obětem domácího násilí zavedením interdisciplinární spolupráce institucí podílejících na řešení problematiky domácího násilí. Projektu se zúčastnilo 10 místních organizací, jak ze státní správy a samosprávy, tak z řad nevládních organizací, ze kterých byl vytvořen IDT. Hlavním cílem týmu bylo zkoordinovat vzájemnou spolupráci při řešení případů domácího násilí a tím zlepšit kvalitu prvního kontaktu ohrožené osoby se systémem pomoci. V rámci tohoto došlo ke školení pracovníků partnerských organizací, sběru a analýze dat o domácím násilí, tvorbě a distribuci informačních materiálů. Jako koordinátor činnosti IDT bylo vybráno Dona Centrum⁴⁴ Bílého kruhu bezpečí a vzhledem k jeho úspěšnosti sloužil projekt jako podklad pro zakládání IDT i v jiných městech republiky.⁴⁵

Struktura ani fungování IDT není v zákoně upraveno. Fungování interdisciplinární spolupráce podléhá potřebám a možnostem jednotlivých regionů, v rámci kterých je IDT zřízen. Jednotlivé IDT se mohou lišit délkou svého trvání, strukturou, počtem členů či stanovenými cíli. Přesto, že existuje mnoho modelů interdisciplinární spolupráce, nelze z nich vybrat jeden, který by se dal všude aplikovatelný. Jistou nevýhodou je, že založení nového IDT je mnohem pracnější a obnáší nastudování více modelů, ze kterých pak lze vycházet. Výhodu lze naopak spatřit v tom, že si zakladatel IDT může z každého modelu vzít a použít pouze určitou část, která je vhodná pro region ve kterém IDT zakládá.

Samotné založení IDT však není garancí fungující interdisciplinární spolupráce. Úspěšné fungování IDT je podmíněno celou řadou různých faktorů:

- **Velikost týmu** – při zakládání IDT je lepší začít s menší skupinou, do které se v průběhu úspěšné spolupráce přibírají noví členové.
- **Zájem o problematiku** – je výhodné začínat s institucemi, kterým skutečně záleží na zlepšení situace obětí domácího násilí a které opravdu chtějí zlepšit své služby. Tyto instituce mají větší motivaci, což zvyšuje efektivitu týmu.
- **Určení základních cílů** – pro efektivní spolupráci je důležité vytyčit si společně cíle, kterých chce tým dosáhnout a to jak dlouhodobé, tak krátkodobé.
- **Zdroje a financování** – každá instituce musí pro splnění vytyčených cílů přispět lidskými či finančními zdroji.

---

⁴⁴ Dona centrum byla zřízena v roce 2003 jako poradna pro osoby ohrožené domácím násilím a v roce 2007 se stala intervenčním centrem. Více informací na www.donalinka.cz.

⁴⁵ Výroční zpráva bílého kruhu bezpečí z roku 2004, dostupné z <http://www.bkb.cz/o-nas/vyrocnizpravy/>

Takovýchto faktorů je samozřejmě možno nalézt mnohem více, obecně však platí, že pro úspěšnou spolupráci je důležité určit a přijmout základní cíle, hodnoty a úkoly, stejně jako plán na jejich naplňování a vyhodnocování.⁴⁶

4.4 Role Policie České republiky v interdisciplinární spolupráci

Policie se o jednotlivých případech domácího násilí dozvídá často jako první. V rámci svých pravomocí problematiku řeší, avšak pouze v rovině trestně právní odpovědnosti pachatele a ochrany života a zdraví oběti. Na jiné formy pomoci⁴⁷ oběti nemá policie prostředky ani oprávnění. Aby bylo možné poskytnout oběti i jiný druh pomoci a efektivněji a komplexněji tak řešit domácí násilí, uložil zákonodárce policii povinnost spolupracovat v těchto případech i s jinými organizacemi. Tato povinnost je upravena v zákoně č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky. Na základě výše zmíněného zákona má policejní orgán při vykázání povinnost do 24 hodin od vstupu do společného obydlí zaslat příslušnému intervenčnímu centru kopii úředního záznamu o vykázání. Dále má povinnost vyrozumět příslušný soud a v případě, že ve společném obydlí žije nezletilá osoba, musí vyrozumět i příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí.⁴⁸

Vyrozuměním příslušných organizací však činnost policie v rámci interdisciplinární spolupráce nekončí. Přesto, že to policii zákon nepřikazuje, bývá zastoupena i v IDT. Jako člen se účastní jednání IDT, spolupracuje s ostatními členy, účastní se preventivních akcí, podílí se školení členů IDT atd. Míra do jaké je policie v IDT angažovaná samozřejmě nezáleží jen na policii, ale také na samotném IDT, jeho funkčnosti, programu, cílech a metodách k naplnění a vyhodnocení těchto cílů.

---

⁴⁶ VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M., *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*, ROSA 2006

⁴⁷ Jedná se například o právní, psychologické a sociální poradenství, specializované poradenství, azylové ubytování atd.

⁴⁸ § 47 odst. 3, z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky

5. JEDNOTLIVÉ PŘÍSTUPY POLICIE ČR K ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Policie České republiky má zákonem stanovenou povinnost řešit případy domácího násilí. Tato povinnost vyplývá například ze zákona 273/2008 Sb., O Policii České republiky, který jí ukládá mimo jiné povinnost chránit bezpečnost osob, majetku, předcházet trestné činnosti atd. Všechny tyto hodnoty a mnohé další jsou pácháním domácího násilí ohroženy. Činnost policie se ale neřídí jen zákonem o policii, další povinnosti jí plynou například z trestního řádu, z interních aktů řízení atd. Tyto zákony jasně stanovují úkoly policie, oprávnění a možnosti policistů při plnění těchto úkolů, a také do velké míry stanoví strukturu tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru.

Domácí násilí a povinnosti a možnosti policie při jeho řešení jsou zákonem jasně definované. Přes to je však fenomén domácího násilí vzorným příkladem toho, že k jedné shodné a jasně definované problematice může policie na různých územních celcích přistupovat rozdílně. V současné době existují u Policie České republiky tři rozdílné modely řešení domácího násilí. První model se užívá téměř v celé republice, kde se k domácímu násilí přistupuje jako ke standardní trestné činnosti a takto se i řeší. Jiný model zvolila policie v Ostravě, kde problematiku domácího násilí řeší specializovaný tým. Poslední odlišný model v přístupu řešení domácího násilí zvolili policisté v Brně. Ti podobně jako v Ostravě pracují ve specializovaných týmech, ale brněnská skupina funguje ještě zcela odlišně od té ostravské.

Vzhledem k tomu, že zákon jasně stanovuje povinnosti, oprávnění a možnosti policie, nepromítá se rozdílnost v přístupu ani tak do samotných zákroků řadových policistů, jako spíše do následných postupů při dokumentaci a vyšetřování domácího násilí. Před samotným popisem jednotlivých přístupů bych proto rád popsal činnost hlídky, která byla vyslaná do domácnosti, kde muž napadá ženu. Tento příklad volím záměrně, protože jde jednak o nejčastější způsob, jak se policie o domácím násilí dozví a jednak by měl být prvotní zákrok hlídky na místě stejný, bez ohledu na to, jaký přístup je k domácímu násilí v daném regionu uplatňován. Dalším důvodem, proč považuji za důležité popsat práci hlídky na místě je to, že přístup policistů, kteří jsou na místě

incidentu jako první, je klíčový pro získání důvěry ohrožené osoby a výrazně tím rostou šance jí pomoci. Není však možné přesně stanovit jeden univerzální postup, kterým by se měla hlídka na místě zákroku řídit. Zakročující policista musí přihlídnout jednak k psychologickým, sociální a ekonomickým faktorům, tak například i k míře ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou. Tyto a spoustu dalších faktorů musí policista vyhodnotit a prováděný zákrok tomu přizpůsobit. S ohledem na výše zmíněné se pokusím uvést ilustrativní příklad zásahu policejní hlídky na místě, kde je dáno podezření z domácího násilí.

Před příjezdem na místo

Policisté jsou na místo činu zpravila vysílání jako dvoučlenná hlídka. Před samotným příjezdem na místo, by si měli policisté cestou operačního důstojníka zjistit co nejvíc informací důležitých k zákroku. Jedná se například o to, zda je toto oznámení ojedinělým případem, nebo už na místě policie v obdobné věci zasahovala. Pokud ano, tak zda byl předchozí konflikt šetřen jako domácí násilí, případně jaké opatření bylo ve věci provedeno, ale také třeba i informace o tom, zda je některá z osob držitelem střelné zbraně, zda byla v minulosti odsouzena za násilnou trestnou činnost atd. Pokud má policista tyto informace před samotným příjezdem na místo k dispozici, je schopen se mnohem lépe na zákrok připravit. Další důležitá věc je, aby se zakročující policisté dohodli, kdo bude jednat s obětí a kdo s pachatelem. Při tomto je důležité zohlednit jednotlivé vlastnosti policistů, jako je empatie, vstřícnost, komunikační schopnosti, zkušenosti atd.

Po příjezdu na místo

Prioritou pro zakročující policisty je ukončení násilí, pokud k němu po příjezdu hlídky stále dochází a ochrana života a zdraví všech osob. Pokud došlo ke zranění osob, musí policisté neprodleně zajistit jejich ošetření. S ohledem na vyhrocenost situace, je dobré přivolat si na zajištění další hlídku policie. Pokud je útočník stále agresivní, policisté nad ním díky tomu získají jak fyzickou, tak i psychickou převahu a jeden ze zakročujících policistů se tak bez obav může věnovat ohrožené osobě. Dalším důležitým krokem je separace oběti od násilníka. Vzhledem k tomu, že oběť je často pod silným vlivem útočné osoby, jejich rozdělení na místě zvyšuje šanci na to, že útočník svou přítomností neovlivní výpověď oběti. Oběť totiž většinou svou výpověď v přítomnosti

útočníka značně zkresluje, protože má strach z možné msty. Přesto, že je oddělení oběti a útočníka důležité z hlediska získání objektivních informací o situaci na místě, současně jde o určité bezpečnostní riziko. Při rozdělení útočníka s obětí totiž současně dochází i k rozdělení hlídky, což je z taktického hlediska velice nebezpečné. Proto musí zakročující policisté v tomto případě jednat s maximální opatrností, aby nedošlo nejen k ohrožení života a zdraví aktérů domácího násilí, ale také k ohrožení samotných policistů. Dalším rizikem je také ta skutečnost, že domácí násilí je provázáno velice silnými emocemi, které mohou po vystupňování vést k afektivnímu a nepředvídatelnému jednání, z čehož vyplývá velká míra nebezpečí. Při každém výjezdu hlídky na případ domácího násilí, musí být policisté připraveni i na různé nestandardní situace. Může se například stát, že po příjezdu na místo odmítne oběť hlídku do bytu pustit s tím, že už je vše v pořádku a po policii už nic nežádá. Přes to je nutné, aby hlídka na místě oběť ke spolupráci přesvědčila a mohla tak oznámení řádně prověřit. Oběť totiž může být zraněná a ze strachu z dalšího napadání odmítat spolupracovat. Z pohledu policistů se může zdát jednání ohrožené osoby často iracionální, obzvláště když si náhle oběť své oznámení rozmyslí a nic řešit nechce, nebo začne ze vzniklé situace obviňovat sama sebe, pachatele se zastávat atd. V tomto případě si musí policisté uvědomit, že je oběť pod velice silným psychickým tlakem ze strany agresora, sama není schopna se bránit a od zakročujících policistů očekává pomoc. Toto všechno jsou faktory, které policistům zákroky ve věcech domácího násilí značně znepríjemňují a ztěžují. Zakročující policisté se s nimi však musí profesionálně rychle vyrovnat.

Důležité je, aby policisté na místě zajistili co nejvíc podkladů, které jim pomohou určit, zda se ve věci jedná o trestný čin domácího násilí. Přesto, že jsou výpovědi zúčastněných osob velice důležité, policisté si musí všimnout také detailů, které jim mohou při rozhodování pomoci. Jedná se například o stopy po zápasu, rozbité vybavení bytu, krevní stopy a další detaily, které by mohly poukazovat na to, že v domácnosti dochází k násilnému chování a podpořili tak výpovědi osob. Pokud se na místě události nachází dítě, měl by policista zjistit v jakém je psychickém stavu a při známkách špatného zacházení na místo přivolat orgán sociálně-právní ochrany dětí. Od dítěte lze šetrným způsobem zjistit, zda se rodiče často hádají, nebo zda mezi nimi dochází k fyzickému napadení. Tuto možnost však musí policisté s ohledem na své schopnosti a možnost další traumatizace dítěte velice pečlivě zvážit.

Po získání co největšího množství informací o situaci na místě, musí policisté všechny podklady pečlivě vyhodnotit a rozhodnout, zda se jedná o náhodný jednorázový incident, nebo jsou naplněny znaky⁴⁹ domácího násilí a je dáno podezření, že na místě dochází k domácímu násilí. Pokud se jedná o jednorázový incident, policisté podle toho dál postupují a věc řeší buď jako přestupek, nebo trestný čin a to s ohledem na okolnosti případu. Pokud je naopak ve věci dáno podezření na domácí násilí, přivolají na místo policisté odpovědnou osobu, která na místě věc přebírá.

Do tohoto okamžiku je postup zasahujících policistů v podstatě shodný a to bez ohledu na to, jaký model k řešení domácího násilí je na jejich útvaru používán. Rozdíl v jednotlivých přístupech nastává v okamžiku, kdo z policistů na místo přijede, věc si převezme k zadokumentování a následně případ šetří.

5.1 Standardní přístup

Jedná se o přístup, kterým k problematice domácího násilí přistupuje většina oddělení u Policie České republiky. Tento přístup se vyznačuje tím, že na domácí násilí není kladen žádný zvláštní zřetel a k jeho řešení se přistupuje stejně jako k jiné trestné činnosti. Stručně pak takový postup vypadá tak, že když hlídka na místě zákroku pojme podezření, že jednání útočnicka nese znaky domácího násilí, dostaví se na místo policista z místně příslušného oddělení, který je ten den velen do výjezdové skupiny a má za úkol přijímat a dokumentovat oznámení podaná na policii. Po příjezdu na místo zjistí policista od zakročující hlídky všechny doposud známé informace, vyslechne oběť, útočnicka, případně i možné svědky, zadokumentuje a zajistí případné stopy, které se na místě mohou nacházet. Poté musí všechny tyto informace vyhodnotit a rozhodnout, zda je ve věci opravdu dáno podezření z domácího násilí a pokud ano, tak zda institut vykázání využije. Jako pomůcka pro vyhodnocení, zda jsou přítomny

---

⁴⁹ Policisté jsou ve věci problematiky domácího násilí proškoleni a pro kvalifikaci domácího násilí hodnotí zda jsou naplněny jeho znaky. Tyto znaky definuje metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky. Tyto znaky jsou: 1) k násilí dochází ve společné domácnosti, 2) násilí je dlouhodobé a opakované, 3) dochází k eskalaci násilí, 4) jsou jasně vymezené role útočnicka a oběti, které se nemění. Pokud jsou tyto čtyři znaky naplněny, policisté situaci vyhodnocují jako podezření na domácí násilí.

typické znaky domácího násilí, slouží policistovi formulář „Otázky SARA DN“, který použije jako pomůcku při komunikaci s násilnou a ohroženou osobou.⁵⁰

SARA DN⁵¹ je diagnostická metoda, která policistům pomáhá odhadnout jak vysoká je míra ohrožení domácím násilím a zda je na místě nutno přistoupit k vykázání násilné osoby. Jedná se o dotazník složený z patnácti otázek zaměřených do tří různých směrů. U násilné osoby zjišťují její chování v soukromí a na veřejnosti. U ohrožené osoby pak zjišťují míru její zranitelnosti. Nutné je také zhodnocení rizikových faktorů, jako je např. závislost násilníka na drogách či alkoholu, výhrůžky zabitím, chorobná žárlivost, vlastnictví střelné zbraně atd. Pokud jsou přítomny dva nebo více rizikových faktorů, je ohrožení osoby vážné a pro policistu je to signál, že je vykázání násilné osoby na místě nutné.⁵²

Postup policisty při vykázání je blíže popsán v kapitole 3.5 Vykázání. Bez ohledu na to, zda na místě policista k vykázání přistoupil či nikoliv, po návratu na oddělení celou věc písemně zadokumentuje. Součástí spisu jsou všechny informace, které na místě zjistil a také všechny úkony, které provedl např. výslech násilné i ohrožené osoby, výslechy případných svědků nacházejících se na místě, zda byly zajištěny stopy, ohledání místa činu atd. Provedené úkony na místě se s ohledem na odlišnosti jednotlivých případů samozřejmě liší. Následující pracovní den pak vedoucí oddělení spisový materiál přidělí některému z policistů, který ve věci provádí další úkony a šetření, jako např. výslechy svědků, doplnění výpovědí, konzultuje spis s vyšetřovatelem SKPV⁵³, vyhodnocuje zajištěné stopy, zjišťuje, zda nebyla násilná osoba za obdobnou trestnou činnost již odsouzena, pokud bylo na místě přistoupeno k vykázání, provádí následné úkony spojené s tímto oprávněním atd. Pokud se provedeným šetřením potvrdí podezření, že se násilná osoba dopustila trestného činu⁵⁴, předá spisový materiál vyšetřovateli z SKPV. Ten provede do spisu další úkony, případně doplní šetření, pachatelé sdělí obvinění ze spáchání příslušného trestného činu, a poté věc předá soudu. Pokud se provedeným šetřením nepotvrdí podezření na trestný

---

⁵⁰ metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázání

⁵¹ Vzor formuláře SARA DN je v příloze č. 1.

⁵² ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: Příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007 s. 111 - 112

⁵³ služba kriminální policie a vyšetřování

⁵⁴ trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí dle ust. § 199 z.č. 40/2009 Sb.

čin, postupuje se s ohledem na zjištěné skutečnosti buď v řízení o přestupku, nebo se celá věc odloží bez podezření z trestného činu nebo přestupku.

Toto je stručný nástin základního postupu policie při zjištění dokumentaci a následném šetření domácího násilí. Tento postup se však s ohledem na konkrétní případy a situace mění a odlišuje. Obdobný postup je s určitými změnami uplatňován i u ostravského a brněnského modelu. Zásadní odlišnost těchto přístupů je v tom, kdo z policistů věc dokumentuje a šetří. Ze shora uvedeného vyplývá, že na většině oddělení tuto činnost provádí policisté, kteří sice prodělali školení o domácím násilí, ale nejsou odborníci se zaměřením pouze na tuto problematiku. Tito policisté šetří veškerou trestnou činnost příslušného oddělení, jako např. krádeže, podvody, poškozování cizí věci, výtržnictví a spoustu dalších. Na rozdíl od tohoto přístupu šli policisté v Brně a Ostravě cestou specializovaných týmů.

5.2 Tým domácího násilí v Ostravě

Městské ředitelství Policie ČR Ostrava je prvním policejním útvarům, kde se k řešení problematiky domácího násilí začalo přistupovat odlišným způsobem. Vliv na to měla i skutečnost, že v Ostravě vznikl první model interdisciplinární spolupráce. Díky úzké spolupráci s ostatními účastníky IDT si policisté uvědomili nutnost změny přístupu k řešení této problematiky. Na základě těchto zkušeností vznikl projekt “komplexní řešení problematiky domácího násilí v podmínkách Policie ČR v Ostravě”. Na úspěšnost projektu ukazuje i získání třetího místa v soutěži Evropské sítě prevence kriminality o nejlepší projekt roku 2007.

Výše zmíněný model stojí na několika základních stavebních kamenech. Prvním stavebním prvkem je „tým domácího násilí“. Členové tohoto týmu se specializují na institut vykazování. Tým není strukturován jako samostatná skupina, ale je tvořen vždy několika policisty, kteří vykonávají službu na jednotlivých obvodních odděleních. Na každém oddělení je tým zastoupen dvěma až třemi policisty s ohledem na velikost oddělení. Policisté zařazení do týmu se účastní speciálních seminářů a společně se scházejí, aby si vyměnili zkušenosti a udrželi si tak co nejlepší přehled a informovanost

v dané problematice. V praxi to poté funguje tak, pokud je třeba provést vykazání, že někdo z týmu je 24 hodin denně k dispozici.

Druhým stavebním kamenem jsou policisté základního útvaru, kteří jsou v problematice domácího násilí proškoleni. Ti přijmou oznámení a věc zhodnotí. Pokud usoudí, že ve věci je vhodné využít institutu vykazání, kontaktují policistu z týmu domácího násilí v dosahu, který institut vykazání při splnění všech zákonem stanovených podmínek, realizuje.

Třetím stavebním kamenem je vzdělávání policistů. Policisté MŘ PČR Ostrava absolvují odborné semináře a to nejen se zaměřením na domácí násilí. Díky těmto školením jsou schopni rozpoznat domácí násilí, použít diagnostickou metodu SARA DN, vědí, jak konat v případě oznámení tohoto protiprávního jednání, jak zakročit na místě, jak komunikovat s ohroženou osobou atd.

Čtvrtým stavebním kamenem je pak uplatňování interdisciplinární spolupráce s ostatními organizacemi, které se problematice domácího násilí věnují.⁵⁵

Aplikace tohoto přístupu na shora uvedenou modelovou situaci by vypadala asi následovně. Poté, co hlídka na místě zákroku pojme podezření, že jednání útočnicka nese znaky domácího násilí, dostaví se na místo policista z místně příslušného oddělení, který je ten den velen do výjezdové skupiny (druhý stavební kámen). Po příjezdu na místo zjistí všechny dostupné informace, vyslechne oběť, útočnicka, svědky atd. Poté musí všechny tyto informace vyhodnotit a rozhodnout, zda je ve věci opravdu dáno podezření z trestného činu domácího násilí a pokud ano, tak zda je na místě využít institut vykazání. Pokud se rozhodne, že je vykazání na místě, přizve na místo policistu z týmu domácího násilí, který má službu a je v dosahu. Ten užití institutu vykazání zváží a v případě splnění všech zákonných podmínek, vykazání realizuje. Vykazání je zde řešeno zcela samostatně a spisový materiál, který v souvislosti s vykazáním vznikl, je ponechán na místně příslušném oddělení. Následující pracovní den je spis přidělen pracovníkovi týmu, který působí na tomto oddělení a řeší vykazání do konce. Co se týká spisu ohledně domácího násilí, je postup stejný jako v předchozím případě, což

---

⁵⁵ <http://www.policie.cz/clanek/nejlepsi-projekt-roku-2007-evropske-site-prevence-kriminality.aspx>

znamená, že pokud je kvalifikován jako trestný čin, je předán SKPV a pokud ne, zůstává na příslušném oddělení k dořešení.

5.3 Skupina domácího násilí v Brně

V Brně se rozhodli podobně jako v Ostravě řešit problematiku domácího násilí cestou specializovaného týmu. Na rozdíl od ostravského modelu však zvolili odlišnou strukturu týmu a při jeho tvorbě se inspirovali modelem Bostonské policie „Boston Police Domestic Violence Unit“. O vznik specializovaného týmu se zasadil tehdejší ředitel Městského ředitelství Policie ČR Brno plk. JUDr. Jaroslav Vaněk, na jehož popud vznikla v Brně Skupina Domácího násilí kriminální policie a vyšetřování (dále jen „skupina DN“).

Impulsem pro založení této skupiny byla především zpětná vazba od neziskových organizací, která poukazovala na nedostatečnou a neprofesionální činnost policie při řešení případů domácího násilí. Ohrožené osoby si v poradnách stěžovaly na necitlivý přístup policie, čímž docházelo k sekundární viktimizaci⁵⁶ ohrožené osoby. Dalším impulsem byl fakt, že policisté nedokázali efektivně pomoci ohrožené osobě při řešení její obtížné životní situace.

Snaha zlepšit tuto situaci a zkvalitnit tak pomoc obětem domácího násilí vedla k založení shora uvedené skupiny DN. Mezi největší rozdíly mezi týmem domácího násilí v Ostravě a skupinou DN patří počet členů, struktura, služební zařazení policistů a hlavně náplň práce. Skupina DN je zřízena jako 4. skupina odboru obecné kriminality a v současné době má 12 členů. Tito policisté tvoří tým dislokovaný na jednom pracovišti se sídlem na ul. Cejl 4/6 v Brně a jejich pracovní doba je přizpůsobena tomu, aby byl minimálně jeden pracovník týmu 24 hodin k dispozici. Pracovníci skupiny DN zpracovávají veškerou policejní agendu spojenou s domácím násilím na území města Brna. Tento model byl zvolen proto, že umožňuje, aby celý případ šetřil od začátku až do konce jeden policista a oběť tak nemusí být traumatizována opakovaným popisováním své tíživé situace. Vedle šetření veškerého jednání, které naplňuje znaky domácího násilí, plní skupina DN také řadu jiných úkolů, např.:

- poskytování pomoci obětem domácího násilí

⁵⁶ Sekundární viktimizace je nadbytečná psychická zátěž, která je oběti způsobena nešetrným průběhem vyšetřování. Způsobují ji např. opakované výslechy, nedůvěra ve výpověď, zlehčování problému atd.

- zamezení dalšího pokračování domácího násilí
- evidence jednotlivých incidentů spojených s DN
- provádění opakovaných kontrol v domácnostech, kde k DN došlo a zjišťování od svědků, zda k domácímu násilí nedochází opakovaně
- poskytovat metodické vedení policistům na základních útvarech, kteří se s DN setkávají
- úzce spolupracovat se státními i nestátními organizacemi při řešení DN
- pokud se v rodině, kde dochází k domácímu násilí, vyskytuje dítě, musí spolupracovat s policisty zabývajícími se problematikou trestné činnosti páchané na dětech a s OSPOD

Řada z těchto úkolů je nad rámec běžné činnosti zpracovatele trestných činů a přestupků. Tento nadstandardní přístup je však s ohledem na specifika problematiky domácího násilí nezbytný.⁵⁷

V praxi pak vypadá shora uvedená modelová situace asi takto. Poté, co hlídka na místě zákroku pojme podezření, že jednání útočníka nese znaky domácího násilí, přivolá si na místo pracovníka skupiny DN, který má službu a je v dosahu. Tento na místě po vyhodnocení veškerých dostupných informací rozhodne, zda je dáno podezření na domácí násilí a případně si na místě věc přebírá. Pokud rozhodne, že je na místě využít institut vykazání, tak ho i realizuje. Následně ve věci založí spis, který poté dostane k šetření buď on, nebo jiný člen skupiny DN. Spis pak řeší až do konce, kdy ve věci rovněž rozhodne. Věc si tedy po celou dobu šetří skupina DN a místně příslušné oddělení policie do šetření nezasahuje.

5.4 Srovnání a vyhodnocení jednotlivých přístupů Policie ČR k řešení domácího násilí

Při zamyšlení se nad jednotlivými přístupy nelze jistě říct, že jeden z přístupů je dokonalý a ostatní jsou zcela zbytečné. Každé hodnocení je kromě předem daných faktorů, hodně závislé na osobě hodnotitele, jeho názorech a hodnotách. Z toho důvodu může u více lidí na jednu věc existovat více rozdílných názorů. Rozhodl jsem proto, že

⁵⁷ VANĚK, J., Je specializace na domácí násilí u Policie ČR zapotřebí?, měsíčník Policista č. 10/2007, v příloze str. 1-8

pro srovnání uvedu klady a zápory jednotlivých přístupů, jak je vidím já a ke kterým jsem došel, jak vlastní zkušeností, tak studiem materiálů k tomuto tématu.

Standardní přístup – přesto, že je tento model u policie nejrozšířenější, z mého pohledu u něj vidím více záporů než kladů. Hlavní nevýhodu spatřuji v tom, že policisté řešící domácí násilí nejsou na tuto problematiku více specializovaní. Projdou základním školením, které je naučí jak domácí násilí rozpoznat, jak provést vykázání, případně jak komunikovat s obětí či pachatelem, ale při studiu materiálů k této práci jsem zjistil, že s ohledem na obsáhlost a specifika domácího násilí poslouží toto vzdělávání pouze jako nezbytný základ potřebný k dalšímu studiu této problematiky. Další nevýhodou jsou menší zkušenosti policistů s touto problematikou. Pokud totiž vedoucí rozdělují spisy mezi policisty rovnoměrně, bez ohledu na druh spisu a schopnosti policisty, pokaždé dostane spis s domácím násilím jiný policista. To vede k tomu, že se policista setkává s touto problematikou sporadicky a získání větších zkušeností mu tak trvá výrazně déle. Chybějící zkušenosti se pak mohou projevit např. na kvalitě a rychlosti zpracování spisu, na přístupu policisty k této problematice, na jednání s útočníkem či obětí atd.

Paradoxně však to, že policista se k řešení těchto spisů dostane pouze sporadicky, může být za jistých okolností i výhodou. A to v tom případě, že policista se o tuto problematiku zajímá nad rámec prodělaných školení a spis řešící problematiku domácího násilí je pro něj jednak výzva k získání nových zkušeností, tak i příjemná změna od běžně šetřených věcí. V tomto případě je nedostatek zkušeností nahrazen zájmem a snahou o úspěšné vyřešení spisu. Toto si uvědomují i vedoucí příslušných oddělení, a pokud mají tu možnost, případy domácího násilí přidělují policistům, kteří o tuto problematiku projeví zájem.

Ostravský model – na rozdíl od standardního přístupu spočívá výhoda ostravského modelu v jasném rozdělení činností jednotlivých policistů. Díky této skutečnosti policistům postačí základní znalosti domácího násilí získané na školeních, kde se dokonale seznámí pouze s činností, kterou vykonávají v rámci své role při řešení domácího násilí. Tato výhoda je však současně i nevýhodou. Do řešení jednoho případu je díky tomuto systému zainteresováno velké množství policistů - hlídka na místě činu, člen výjezdu hodnotící, zda provést vykázání, člen týmu domácího násilí, který vykázání realizuje, vyšetřovatel SKPV atd. Přístup je náročný nejen na přípravu proškolení všech výše zmíněných policistů, ale pro oběť může být rovněž nepříjemné

řešit případ s takovým počtem policistů, což zároveň může narušit i důvěru oběti v policii. Přes to na mě ostravský model ve srovnání se standardním způsobem působí mnohem lepším a profesionálnějším dojmem. Vliv na to má i propracovaný a funkční model interdisciplinární spolupráce.

Brněnský model – ve srovnání s předchozími přístupy jde tento model při specializaci policistů nejdál a i díky tomu na mě i působí nejlepším dojmem. Mezi jeho výhody patří relativně malý počet policistů, kteří ve skupině DN pracují, což je výhodné z hlediska personální situace u policie. K dalším výhodám patří fakt, že realizují celou problematiku domácího násilí na území města Brna. Tím výrazně ubírají práce policistům zařazeným na odvodních odděleních, kteří se tak mohou věnovat jiné trestné činnosti. Díky tomu, že se věnují striktně problematice domácího násilí, získají mnohem dříve zkušenosti s touto problematikou, což se pozitivně projeví do jejich činnosti. Výhodou je i lepší spolupráce v rámci interdisciplinárního týmu, na které se členové skupiny DN podílí přímo a členové IDT se znají osobně. Díky tomu jsou mezi nimi navázány osobitější vazby, což se následně promítne i do lepší vzájemné spolupráce.

Nevýhodou naopak může být stereotyp. Policista se věnuje stále stejné činnosti, a i když je každý případ, který šetří odlišný, v podstatě se jedná o stejnou problematiku opakovanou stále dokola. To může být pro policisty po určité době ubíjející a mohou se dostat do stereotypu, který bude mít negativní vliv na jejich výsledky.

Jak jsem již uvedl na začátku této kapitoly, každý přístup má své klady i zápory a každý člověk vidí jako vhodnější jiný přístup. Co se týká mé osoby, po nastudování jednotlivých modelů a zhodnocení jejich plusů i minusů, se mi jako nejlepší jeví brněnský přístup. I když jsem se snažil nenechat se ovlivnit, na můj názor má bezpochyby vliv i ta skutečnost, že s brněnským modelem mám na rozdíl od ostatních přístupů osobní zkušenost. Ať už jsem se s pracovníky skupiny DN setkal jako hlídkař vyslaný na místo, kde dochází k domácímu násilí, nebo jako dokumentarista, který přijal oznámení od ohrožené osoby, jejich přístup byl vždy naprosto profesionální a spolupráce s nimi byla velice dobrá.

6. KAZUISTIKY

Pro lepší ilustraci bych rád uvedl tři stručné kazuistiky domácího násilí, které čtenáři přiblíží jak samotné domácí násilí, jeho projevy a formy, tak postup policie při jeho řešení. Kazuistiky vychází z případů domácího násilí, které policie řešila. S ohledem na ochranu soukromí obětí, jsou jejich jména pozměněna.

Kazuistika A

Oběť: žena

Věk: 24 let

Bytem: město (cca 10 tis. obyvatel)

Hlídka policie byla kolem půlnoci vyslána, aby prověřila oznámení o napadání mezi druhem a družkou. Na místě se hlídka spojila s oznamovatelkou paní J.A., která hlídce uvedla, že poté, co její přítel L.T. přišel v podnapilém stavu domů, ji začal nadávat, urážet a poté ji fyzicky napadl a to tak, že jí dal několik facek do obličeje a několikrát jí udeřil pěstí do oblasti břicha a hrudníku. Paní J.A. dle jejího sdělení nevzniklo žádné zranění a ošetření nežádala. Po policistech chtěla pouze to, aby přítele uklidnili. Pan L.T. byl v podnapilém stavu, byl vulgární a paní J.A. před zakročujícími policisty slovně urážel. Vzhledem k této skutečnosti hlídka převezla muže na protialkoholní záchytnou stanici, kde byl ponechán k vystřízlivění. Paní J.A. byla poučena, aby se dostavila na policii k podání oznámení. Ta slíbila, že přijde následující den v ranních hodinách. Druhý den se paní J.A. dostavila na policii až po telefonické urgenci od zpracovatele spisu. Tento lustrací v evidencích zjistil, že hlídka u nich doma před časem během krátké doby několikrát zasahovala. Většinou se jednalo o slovní napadání, které bylo řešeno na místě domluvou a poslední výjezdy končily oznámením L.T. k přestupkové komisi pro napadení J.A. Poslední výjezd hlídky byl asi před dvěma měsíci. Když se na toto policista J.A. ptal, uvedla, že se s L.T. seznámila asi před dvěma roky. Po roce se k němu nastěhovala a od té doby žijí ve společné domácnosti. L.T. byl od začátku jejich vztahu trochu žárlivý. Od té doby, co se k němu nastěhovala, se však jeho žárlivost začala stupňovat. Začínal jí kontrolovat telefon, zajímal se více

dopodrobna s kým se stýká. Čím dál častěji ji obviňoval z toho, že je mu nevěrná, kontroloval, co dělá ve svém volnu a zakazoval jí navštěvovat kamarádky. Začalo mu vadit, že pracuje, jako obsluha v baru a chtěl, aby dala výpověď, zůstala doma a starala se o domácnost. Poté, co J.A. nesouhlasila, byla z jeho strany fyzicky napadena. Po tomto incidentu se jí L.T. omluvil a začal se k ní chovat zase hezky. Chování mu však dlouho nevydrželo. Začal se žárlivými scénami nanovo a ty pak vyvrcholily tímto napadením. Po tomto incidentu policista J.A. stručně popsal problematiku domácího násilí a možnosti řešení, předal jí kontakt na intervenční centrum a neziskové organizace, které se tímto zabývají. J.A. však neměla o žádnou pomoc zájem s tím, že toto není přece vůbec její případ. Do výsledku poté uvedla, že jí nevzniklo žádné zranění a věc dál řešit nechce.

Asi po týdnu byla hlídka ve večerních hodinách na místo vyslána opětovně s tím, že oznamovatelka je opět fyzicky napadána svým přítelem. Po příjezdu policistů na místo čekala J.A. před domem a byla velice rozrušená. Policistům sdělila, že jí partner slovně napadal, následně jí několikrát udeřil a shodil na zem. Poté odešel do kuchyně se slovy, že si jde pro nůž a všechno vyřeší. Oznamovatelka dostala strach, vyběhla před dům a zavolala na policii. Když přišla policie do bytu, L.T. seděl v pyžamu v křesle a díval se na televizi. Hlídce sdělil, že neví proč přijeli, protože se dívá na fotbal. Veškeré napadání s údivem popřel. Oznamovatelka si za přítomnosti policie sbalila své věci a odjela k rodičům. L.T. oznámila, že se s ním rozchází a už se k němu nevrátí.

Projevy násilí:

- fyzické: bití, napadání
- psychické: vulgární nadávky, vyhrožování, urážení
- sociální: začínající náznaky soc. izolace, zákaz navštěvování kamarádek, požadavky na výpověď v zaměstnání a následná péče o domácnost

Agresor:

- druh oběti

Opatření policistů:

- převoz podnapilého agresora na záchytnou stanici a zabránění tím dalšímu napadání
- oznámení přestupkového jednání správnímu orgánu
- poskytnutí informací o domácím násilí a možnosti pomoci, předání kontaktů na intervenční centrum a neziskové organizace
- asistence při opouštění bytu

Současná situace:

- po několika dnech se oběť k agresorovi vrátila
- časem dala výpověď v zaměstnání a stará se o domácnost
- před nedávnem k nim domů byla opětovně vyslána hlídka k slovnímu napadání

Kazuistika B

Oběť: žena a dítě

Věk: žena 37 let, dítě - chlapec 15 let

Bytem: město (více než 300 tis. obyvatel)

Po předchozí informaci intervenčního centra se na policii dostavila paní A.V., která přišla oznámit týrání jí a jejího syna V.V. jejím druhem J.D. Paní A.V. uvedla, že před 7 lety se rozvedla se svým manželem a zůstala se synem sama. Asi dva roky poté si našla přítele, se kterým další dva roky chodila, než se k němu se synem nastěhovala. Přítel byl pozorný a hodný, finančně byl zaopatřen. Pouze k jejímu synovi byl od začátku poněkud přísný. Paní A.V. to však brala, myslela si, že syn potřebuje mužskou ruku a trocha přísnosti mu neuškodí. Poté, co se k J.D. nastěhovala se však nároky na jejího syna začaly stupňovat. Když syn cokoliv nesplnil, slovně ho urážel a trestal např. domácím vězením. Když se A.V. svého syna zastala, tak to skončilo hádkou, kdy jí J.D. nadával, že není schopna svého syna řádně vychovávat, že je k ničemu ona i syn a že bez něj by byli určitě oba ztraceni. Takovéto chování postupem času gradovalo, nadávky a domácí vězení pro syna přerůstalo ve fyzické tresty a bytí. Obdobný vývoj byl i ve vztahu k A.V., které J.D. stále častěji nadával, urážel jí a neustále jí

předhazoval, že je k ničemu, že kdyby se o ně nepostaral, skončí oba na ulici. Časté vyčítání doplnil i fackou či drobným napadením a když se A.V. chtěla rozejít, byl J.D. ještě agresivní, bil ji a vyhrožoval jí tím, že jestli odejde, že si ji najde a zabije ji i jejího syna. Od té doby se jeho agrese stále zvyšovala. Vyhružky zabitím byly stále častější a pro zdůraznění dokonce vytáhl svou legálně drženou stělnou zbraň. Po posledním těžkém fyzickém napadení to A.V. již nevydržela a se vším se svěřila své přítelkyni. Když kamarádka viděla, v jak špatném psychickém stavu se A.V. nachází, sehnala jí kontakt na Dona linku. A.V. zpočátku odmítala jakoukoliv pomoc, ale po naléhavém přemlouvání své kamarádky kontaktní číslo nakonec vytočila. A.V. byla poskytnutá okamžitá pomoc a rada, jak dál postupovat. Po konzultaci jí bylo ihned zajištěno azylové ubytování, byla jí poskytnuta odborná psychologická pomoc a byl zpracován plán, jak postupovat dál.

Projevy násilí:

- fyzické: bití, napadání
- psychické: vulgární nadávky, urážení, vyhrožování smrtí

Agresor:

- druh oběti

Opatření policistů:

- po přijatém oznámení bylo s agresorem zahájeno trestní řízení dle ust. § 199 trestního zákoníku
- dále probíhala spolupráce s intervenčním centrem a oběťmi
- vyrozuměn orgán sociálně právní ochrany dítěte

Současná situace:

- matka i syn jsou v současné době v azylovém domě
- matka dala výpověď v zaměstnání a shání si nové
- syn přešel do jiné školy
- soud ve věci do současné doby nerozhodl

Kazuistika C

Oběť: žena

Věk: 82 let

Bytem: Brno

Na místně příslušné obvodní oddělení se dostavila paní J. N., která oznámila, že její syn K. N. fyzicky napadl předchozího dne její matku R. S., u které v současné době bydlí a poté jí odcizil nějakou sumu finanční hotovosti. Paní J.N. dále uvedla, že její matce je 82 let, svého vnuka má ráda a na policii nic oznamovat nechce. Po vzájemné dohodě jel policista zařazený do výjezdové skupiny s paní J.N. za její matkou domů, aby si s ní o celé věci promluvil.

Když policista na místě sdělil paní R.S. z jakého důvodu za ní přišel, nejprve uvedla, že se vlastně nic nestalo, že to byla hloupost a že po policistovi nic nežádá. Když však zakročující policista trval na tom, aby mu detailně popsala vše, co se na místě stalo a slíbil jí pomoc, paní R.S. se pomalu rozpovídala. R.S. policistovi uvedla, že jejího vnuka propustili zhruba před rokem z vězení a protože neměl kam jít, vzala ho k sobě do bytu. Z počátku bylo jejich soužití bezproblémové, vnuk se o R.S. staral, chodil jí nakupovat a byl pozorný. Postupem času se však jeho nálada měnila, byl nevrlý a nepřijemný, vracel se domů často v pozdních hodinách a pod vlivem alkoholu. Jeho vulgární a arogantní jednání se časem stupňovalo. Stále více také pil, paní R.S. urážel a slovně jí napadal. Aby měl na alkohol, začal brát R.S. peníze. Paní R.S. mu nechtěla peníze dát, proto ji K.N. začal vulgárně nadávat, poté jí dal několik facek, strčil do ní, až upadla na zem. Pak šel K.N. do skříně, kde měla R.S. uloženou peněženku, z té jí sebral finanční hotovost 300,-Kč a poté z bytu odešel pryč.

Policista si lustraci přes dozorčí službu ověřil totožnost vnuka paní R.S. Zjistil, že věc již byla v minulosti řešena jako domácí násilí a K.N. byl ve vězení kvůli týrání své babičky. Na dotaz policisty, proč mu toto R.S. nesdělila hned na začátku, uvedla, že to nepovažuje za důležité, že má svého vnuka ráda a že mu chtěla dát ještě šanci na nápravu. Po zjištění těchto skutečností byli vyrozuměni pracovníci skupiny domácího násilí a tito se ihned dostavili na místo a věc si převzali. Krátce po jejich příjezdu přišel domů i K.N. Ten se choval velice arogantně a policistům sdělil, si R.S. všechno vymyslela. Po provedeném šetření na místě a výslechu dcery a vnučky R.S., využili

policisté svého oprávnění a K.N. z obydlí vykázali. Současně proti K.N. zahájili úkony trestního řízení ve věci podezření z trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí dle ust. § 199 trestního zákoníku.

Projevy násilí:

- fyzické: bití, napadání
- psychické: vulgární nadávky, vyhrožování, urážení

Agresor:

- vnuk oběti

Opatření policistů:

- po prověření situace na místě a zjištění podezření na domácí násilí byla vyrozuměna skupina DN, která si věc na místě převzala
- realizováno vykázání
- s agresorem zahájeno trestní řízení dle ust. § 199 trestního zákoníku

Současná situace:

- po skončení vykázání R.S. vnuka zpátky domů nevezala
- R.S. odmítla psychologa či pomoc krizového centra
- soud ve věci do současné doby nerozhodl

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo seznámit širokou veřejnost s prací Policie České republiky při řešení problematiky domácího násilí. Díky tomu si mohou lidé udělat obrázek o tom, jaké má dnes policie možnosti a povinnosti při řešení domácího násilí a do jaké míry využívá všechny své oprávnění při ochraně oběti a usvědčení pachatele.

Vzhledem k tomu, že práce je určena široké veřejnosti, rozhodl jsem se v první části stručným způsobem definovat domácí násilí a popsat jevy, které s ním souvisí. Popis je proveden velice stručně, protože domácí násilí je velice obsáhlá problematika, jejíž detailní popis by vydal na několik samostatných prací. Přesto doufám, že i přes mou stručnost, bude popis stačit k tomu, aby se i laik v problematice domácího násilí lépe a lehce zorientoval. Alespoň základní povědomí o této problematice je totiž nutné k tomu, aby byl člověk schopen zhodnotit oprávnění a povinnosti policie a udělal si názor na jednotlivé přístupy a na vhodnost jejich využití. Proto jsem do popisu domácího násilí zařadil i právní úpravu této problematiky, na které je policie závislá a která přístupy policie zásadním způsobem ovlivňuje. Stejně tak považuji za důležité seznámit čtenáře se základními prvky fungování interdisciplinární spolupráce a nepřímo tak poukázat na fakt, že v tomto směru mají všechny subjekty, ať už zúčastněné či nikoliv, velké rezervy.

V druhé části jsem popsal tři základní přístupy k této problematice, které jsou v současné době u Policie ČR praktikovány a pokusil se porovnat jejich hlavní výhody a nevýhody. Při tomto porovnávání jsem byl bohužel ovlivněn tím, že přístup policistů z Brna znám osobně a mám s ním dobré zkušenosti. Možná i z toho důvodu jsem při srovnání tento přístup preferoval před ostatními. Věřím však, že nezaujatý čtenář si na jednotlivé přístupy udělá vlastní názor. Při vzájemném hodnocení jednotlivých přístupů jsem však zapomněl zdůraznit jeden důležitý faktor, který má na jednotlivé přístupy a jejich funkčnost zásadní vliv. Tímto faktorem je lidský článek. Protože i když vytvoříme sebedokonalější metodu k řešení domácího násilí, která bude aplikovatelná na všechny případy a situace a její výsledky budou stoprocentní, vždy je její správné použití ovlivněno přístupem člověka, který tuto metodu používá. Proto si myslím, že i když má některý z používaných přístupů své nedostatky, pokud tuto metodu používá zodpovědný člověk, kterého jeho práce baví a má o ni zájem, může oběti pomoci více, než ten kdo má k dispozici dokonalý systém, ale neumí jej využít. K jednotlivým

přístupům by se pak hlavně měla vyjádřit sama oběť domácího násilí a zhodnotit, který přístup jí nejvíce pomohl a ten by pak měl být aplikován celorepublikově. Vždyť přece efektivní pomoc oběti je ten důvod, proč jednotlivé přístupy vznikly a tomu by se také měli přizpůsobit.

Resume

V bakalářské práci se zabývám problematikou domácího násilí a způsobem, jakým přistupuje Policie ČR k jeho řešení. Práce by se dala rozdělit do dvou základních částí, kdy v první části práce jsem se zaměřil na popis problematiky domácího násilí, aby čtenář o této problematice získal alespoň základní povědomí. Popisuji osobu oběti i násilníka, příčiny, formy a následky domácího násilí, ale také zákony a fungování interdisciplinární spolupráce. Ve druhé části pak popisuji a srovnávám přístupy policie k řešení domácího násilí a uvádím kasuistiky z policejní praxe.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá tématem přístupu Policie ČR k řešení problematiky domácího násilí. V jednotlivých kapitolách jsou uvedeny znaky domácího násilí, charakterizováni agresori i oběti, část práce mapuje právní prostředí v České republice. Práce popisuje postup Policie České republiky při řešení domácího násilí, popisuje platné právní normy a seznamuje čtenáře s některými institucemi pomáhajícími obětem domácího násilí.

Klíčová slova

Domácí násilí, znaky, agresor a oběť, interdisciplinární spolupráce, intervenční centrum, místa pomoci.

Annotation

Theme of my bachelor thesis is domestic violence and institutions which help victims. In separate chapters there are signs of domestic violence and characteristics of aggressors and victims, and one part describes laws in the Czech Republic. This text describes Police of the Czech Republic work in contact with domestic violence, describes applicable laws and regulations, mentions the reader with institutions which helps victims of domestic violence.

Keywords

Domestic violence, signs, aggressor and victim, interdisciplinary cooperation, intervention centre, places of help.

Použitá literatura a prameny:

Zákony:

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
2. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR
3. Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím
4. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
5. zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
6. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
7. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní
8. Metodická příručka č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykázaní

Literatura:

9. ČÍRTKOVÁ, L., *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, 150 s. ISBN 978-80-247-2207-8
10. ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P., a kol., *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: GRADA PUBLISHING, 2007, 191 s. ISBN 978-80-247-2014-2
11. Novotná, R., „Domácí násilí v paragrafech“, in: *Policista*, č. 6/2006, přístupné on-line in: (<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/policista/2006/06/obpclanek1.html>). (ověřeno ke dni 20.4. 2012)
12. BUSKOTTE, A., *Zpekla ven – žena v domácím násilí*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008, 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6
13. SZCZEPANIKOVÁ, A., ŽÁKOVÁ, M., LANGHANSOVÁ. H., *Jak jednat v případech domácího násilí? Praktická doporučení pro příslušníky / příslušnice Policie ČR*, vydala Liga lidských práv, Brno 2004, 26 s. ISBN 80-239-2207-6

14. ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., a kol.: *Domácí násilí*, Praha: Portál s.r.o., 2011, 185 s. ISBN 978-80-7367-690-2
15. VANĚK, J., *Je specializace na domácí násilí u Policie ČR zapotřebí?*, In *Policista* č. 10/2007, v příloze str. 1-8
16. VANÍČKOVÁ, E., *Násilí v rodině, Syndrom zneužívaného a zanedbávaného dítěte*, Praha – Karolinum, 1995, 55 s. ISBN 80-7184-008-4
17. VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M., *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci: Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*, ROSA 2006

Internetové odkazy:

18. www.nssoud.cz
19. www.kordona.cz
20. www.rosa.cz
21. www.domacinasili.cz
22. www.mvcr.cz
23. www.ic-brno.cz
24. www.idtbrno.cz
25. www.donalinka.cz
26. www.bkb.cz
27. www.policie.cz
28. www.magdalenium.cz
29. www.spondea.cz
30. www.zakonyprolidi.cz
31. www.persefona.cz

Seznam příloh

Příloha č. 1: dotazník SARA DN

- Příloha k Metodické příručce č. 1/2010 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky

Příloha č. 2: graf eskalace domácího násilí

- www.bkb.cz

Příloha č. 3: výzkum STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR

- www.stem.cz

Příloha č. 1: dotazník SARA DN

OTÁZKY ke zjištění rizika eskalace domácího násilí

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí (dále jen dn) je především fyzické, psychické anebo sexuální násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. O domácí násilí se jedná vždy, pokud jsou přítomny všechny následující znaky.

KLÍČOVÉ ZNAKY DN

- 1) **OPAKOVÁNÍ A DLOUHODOBOST** – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek. *Ptejte se na minulé incidenty, na předešlé zákroky PČR, na úrazy apod.*
- 2) **ESKALACE** – domácí násilí se stupňuje od útoků proti lidské důstojnosti k fyzickým útokům až k závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život. *Ptejte se, jak často se incidenty opakují a zda roste intenzita útoků či výhrůžek.*
- 3) **JASNÉ A NEZPOCHYBNITELNÉ ROZDĚLENÍ ROLE** na ohroženou osobu a násilnou osobu – domácími násilím nejsou vzájemně napadáni, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu. *Ptejte se, kdo je ohrožen a kdo ubližuje.*
- 4) **NEVĚŘEJNOST** – domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly. *Ptejte se, kdy a kde k násilí dochází.*

sara dn

SOUBOR RIZIKOVÝCH FAKTORŮ KE ZJIŠTĚNÍ HROZBY BUDOUCÍHO DN

V případě, že na místě zákroku identifikujete situaci jako domácí násilí, doporučujeme vám položit následující katalog otázek. Ty pomohou vám i ohroženým osobám uvědomit si reálné riziko současného a budoucího ohrožení. Zdrojem informací, tj. osobou, která na otázky odpoví, může být ohrožená osoba, oznamovatel (např. sousedé), ale i násilná osoba.

Otázky jsou orientačním vodítkem a slouží k rychlému a správnému rozhodnutí o dalším postupu. Otázky pokládejte v souvislosti s aktuálním incidentem a zajímejte se také o incidenty předchozí, protože domácí násilí je násilím na pokračování. V této fázi zákroku není nutné provést písemný záznam, je-li to možné, doporučuje se pořádat záznam zvukový.

K vyhodnocení budoucího možného rizika dn použijte vlastní úvahu. Zvažte další kroky a opatření. Ze škály možných opatření zvolte vždy takové, které bude s přihlédnutím ke konkrétní situaci maximálně bezpečné pro ohrožené osoby.

Například:

- přivolejte další policisty
- zvažte opatření podle trestního řádu nebo zákona o PČR
- po 1. 1. 2007 zvažte „vykázání“ podle zákona č. 135/2006 Sb.
- doporučte azylové zařízení nebo jiné bezpečné místo
- poučte ohroženou osobu o bezpečnostním plánu
- informujte OSPOD o dětech v rodině
- předejte ohrožené osobě kontakt na DONA linku

Tento dokument vydává Bílý kruh bezpečí, o.s. v rámci projektu „Regionální podpora informovanosti o nerestop linkce pomoci obětem domácího násilí“, projekt spolufinancuje Evropská unie a státní rozpočet České republiky.

sara dn

3x5 otázek na rizikové faktory

ODDÍL 1

NÁSILÍ VE VZTAHU K BLÍZKÉ OSOBE

- 1) **Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?**
– např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní
- 2) **Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?**
– např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby
- 3) **Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby?**
– např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů
- 4) **Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení?**
– např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněčného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace aj.
- 5) **Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?**
– např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá dn

ODDÍL 2

OBEČNÉ SKLONY NÁSILNÉ OSOBY K NÁSILÍ

- 1) **Dopouští se obecně kriminalit?**
– jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně
- 2) **Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?**
– měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakovaně opouštění partnera, násilí ve vztahu)
- 3) **Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?**
– např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže
- 4) **Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?**
– např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráchskou závislostí např. na automatech
- 5) **Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?**
– např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu

ODDÍL 3

ZRANITELNOST OHROŽENÉ OSOBY

- 1) **Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?**
– přestože se chce od násilné osoby odpatout, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe
- 2) **Má z násilné osoby extrémní strach?**
– tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobraně chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání
- 3) **Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?**
– riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalosti o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou
- 4) **Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?**
– tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obsluhou
- 5) **Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?**
– např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek

www.donalinka.cz – www.bkb.cz – www.domacinasilí.cz

Copyright © 2005 P. R. Kropp, S. D. Hart & H. Beltrago – Copyright © 2006 Bílý kruh bezpečí, o.s.
Kopírování, reprodukce a opatrný přenos jakýmkoli způsobem jsou zakázány mezinárodní právy.

Příloha č. 2: graf eskalace domácího násilí

Graf popisuje vývoj domácího násilí a jeho eskalaci. Tato je specifická v tom, že poté co násilí dosáhne určitého bodu, situace se uklidní. Následuje období klidu a oběť si myslí, že už je vše v pořádku. Poté se násilí začíná zase stupňovat a může dojít k přechodu na jiný druh násilí. Domácí násilí zpravidla začíná psychickým násilím, přidává se násilí fyzické. Nejprve jsou útoky vedeny proti lidské důstojnosti, posléze proti zdraví a mohou vyústit v útoky proti lidskému životu. V některých případech může oběť prožít celý život v mírné hladině domácího násilí, která zůstane na úrovni útoků proti lidské důstojnosti a jen občas proskočí do útoků proti zdraví.

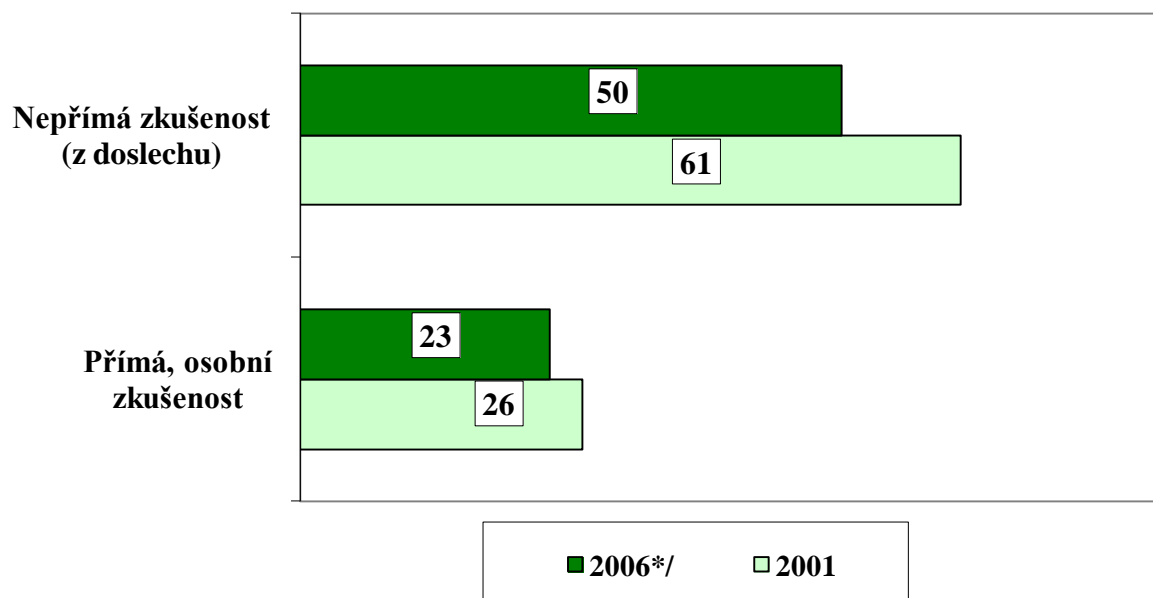

ZKUŠENOST S NÁSILÍM MEZI PARTNERY

NĚJAKOU ZKUŠENOST S DOMÁCÍM NÁSILÍM
MEZI PARTNERY MÁ U NÁS POMĚRNĚ
HODNĚ LIDÍ.

Každý druhý člověk starší 15ti let ví o nějakém případě násilí mezi partnery z doslechu, téměř čtvrtina s ním má osobní zkušenost (svědek, oběť, násilník).

Zkušenost s domácím násilím mezi partnery
podíl odpovědí „má zkušenost“ v %

*/ v roce 2006 byla respondentům předložena definice domácího násilí, v roce 2001 vypovídali respondenti o svých zkušenostech s partnerským násilím na základě vlastních představ o tom, co je a co není domácí násilí.

O VLASTNÍCH ZKUŠENOSTECH S NÁSILÍM V PARTNERSKÉM VZTAHU HOVOŘÍ 14 % POPULACE STARŠÍ 15TI LET.

Ve výzkumu 13 % respondentů vypovídalo, že se stalo obětí partnerského násilí, 1 % připustilo roli násilníka. V porovnání s rokem 2001 se podíl obětí nezměnil, podíl násilníků klesl o 2 %.*

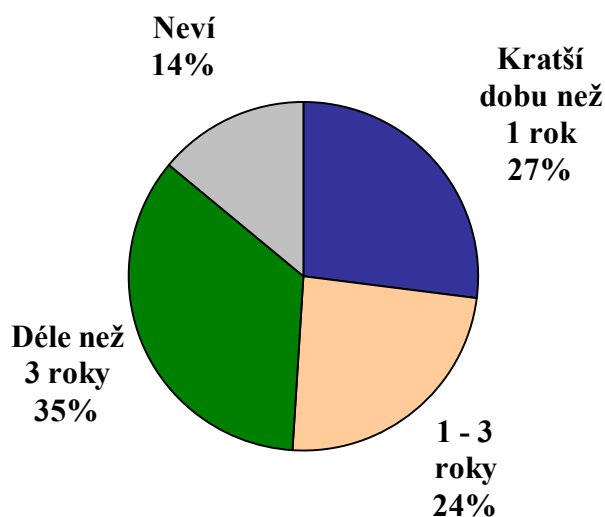
Údaje o podílu lidí se zkušeností s násilím ve vlastním partnerském vztahu jsou založeny na odpovědích osob ochotných o svých osobních zkušenostech hovořit. Podle odborníků představovalo v roce 2001 16 % populace starší 15ti let zasažené partnerským násilím spodní hranici. Lze předpokládat, že i dnes je skutečný výskyt partnerského násilí vyšší.

*/ vzhledem k nízkým četnostem je údaj o podílu násilníků pouze orientační

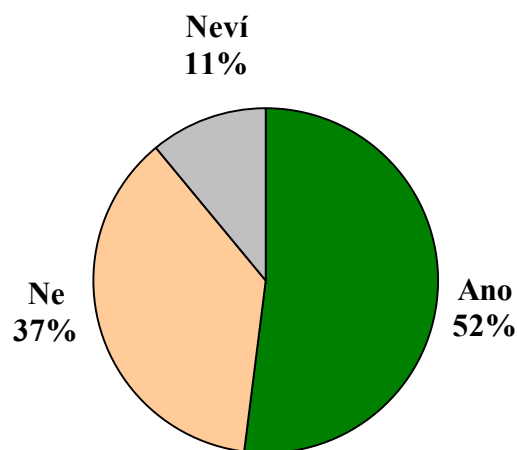
TYPICKÉ ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ MEZI PARTNERY JSOU STÁLE STEJNÉ.

Většina případů násilí mezi partnery je dlouhodobá (59 %) a má tendenci být stále častější (52 %), velmi často zahrnuje fyzické násilí (81 %) a mnohokrát se odehrává v přítomnosti dětí (57 %). K podobným zjištěním dospěl i výzkum v roce 2001.

„Jednalo se o násilí trvajícím zhruba:“**/

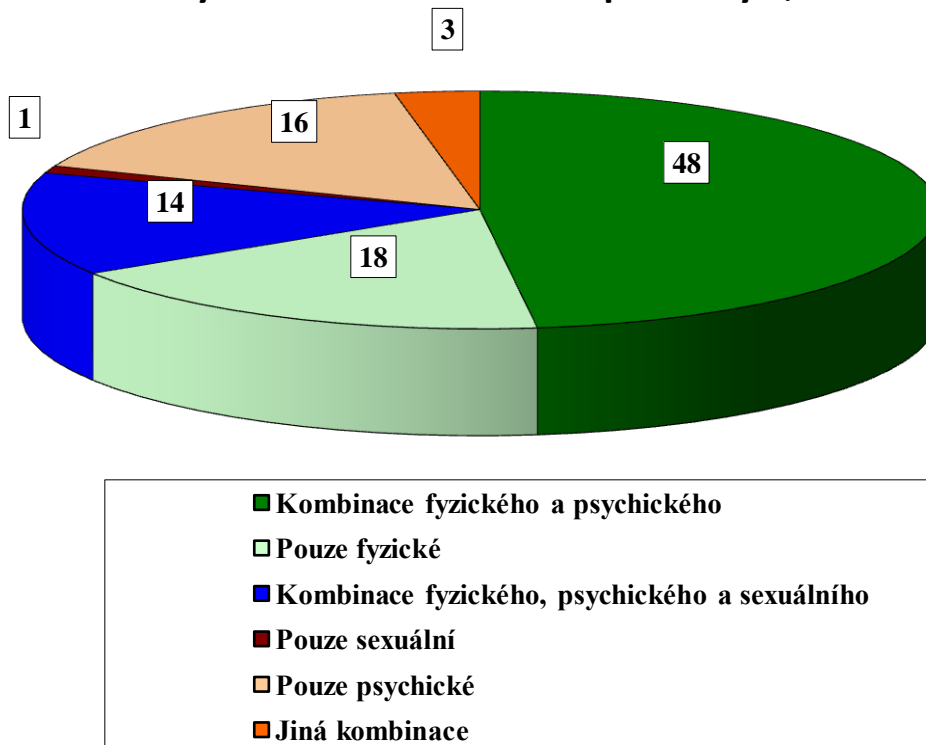
„Jednalo se o násilí, které bylo stále častější?“**/

*/ podsoubor respondentů ochotných o svých zkušenostech vypovídat, N = 772

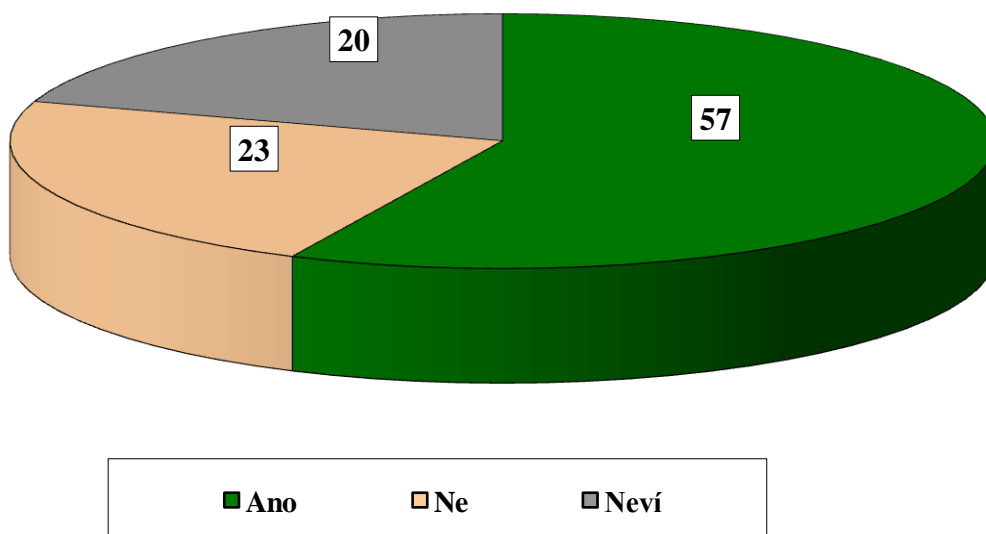
**/ podsoubor respondentů ochotných o svých zkušenostech vypovídat, N = 761

Formy domácího násilí mezi partnery */

*/ podsoubor respondentů ochotných o svých zkušenostech vypovídat, N = 770

„Pokud vyrůstaly v rodině nějaké děti, docházelo k projevům partnerského násilí přímo před dětmi?“ **/

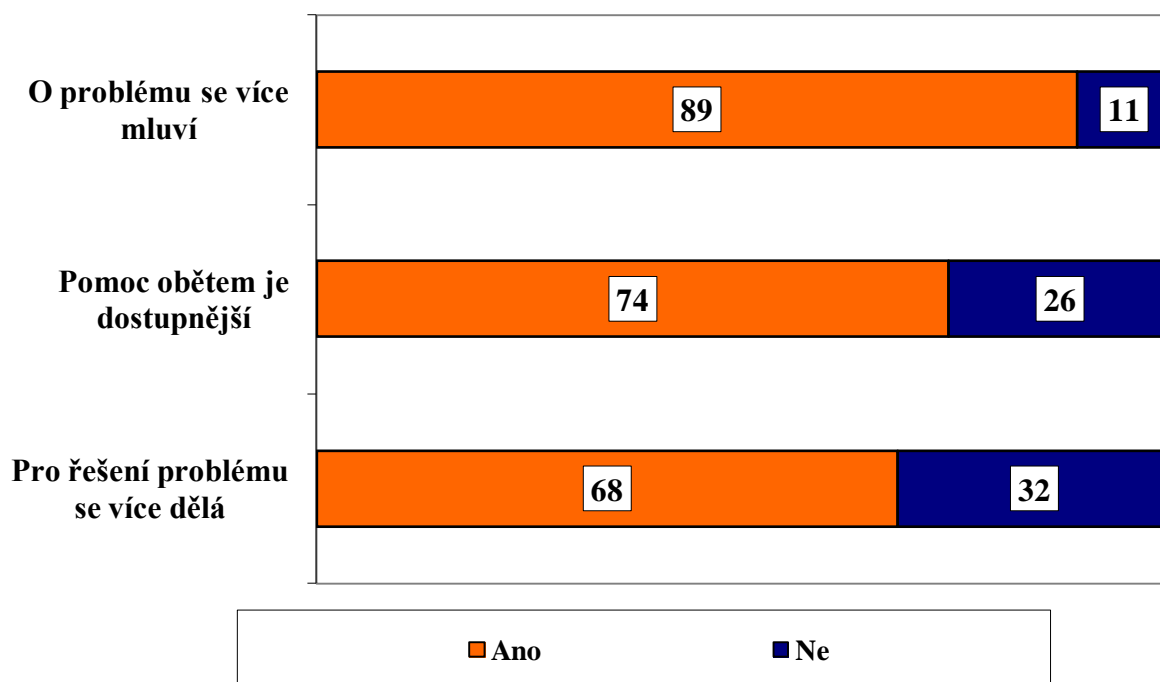
**/ podsoubor respondentů ochotných o svých zkušenostech vypovídat, N = 702

NÁZORY NA OPATŘENÍ PROTI DOMÁCI MU NÁSILÍ

PŘESVĚDČENÍ, ŽE SE ZÁJEM SPOLEČNOSTI
O PROBLÉMY DOMÁCI HO NÁSILÍ
VÝRAZNĚ ZVÝŠIL.

Velká většina lidí se domnívá, že dnes se o problému
domácího násilí více mluví (89 %), více se pro jeho řešení
dělá (68 %) a pomoc jeho obětem
je dostupnější (74 %).

„Řekl(a) byste, že v porovnání se situací před pěti lety:“

ZA INSTITUCI, KTERÁ SE O ŘEŠENÍ PROBLÉMU DOMÁCÍHO NÁSILÍ ZASAZUJE NEJVÍCE, JE POVAŽOVÁN BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ.

BKB označily za instituci nejvíce pomáhající v boji proti domácímu násilí více než čtyři pětiny obyvatel (43 %). Druhé místo náleží Polici ČR (41 %).

„Z následujících institucí vyberte dvě, které se podle Vás nejvíce zasazují o řešení problémů domácího násilí“ (%)

